Ára: 16 fillér

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 27. sz. 1943 február 4 csütörtök

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyedévre 11.— pengő. — Egyes szám ára: hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér

A Sztalingrádért folyó harc véget ért, a védők az utolsó lehelletig harcoltak

Németországban három napig zárva tartanak minden szórakozóhelyet — Alakulóban vannak az új VI. német hadsereg hadosztályai — A nagy téli csata túljutott hevességének tetőpontján

A sztalingrádi hősi küzdelem véget ért. A túlerő, a lőszer- és élelemhiány végül is legyűrte a védőket, kik hónapokon át kitartottak a legsúlyosabb viszonyok között.

Ezzel kapcsolatban a Német Távirati Iroda katonai szakértője a következőket írja:

A birodalom katonai köreiben katonás tiszteletadással vettek tudomást a sztalingrádi harcok befejezéséről. A birodalmi fővárosban magasrangú katonai személyiségek mondották, hogy a 6. hadsereg hősies kitartása, valamint Paulus vezértábornagy példás vezetése a német hadtörténelemben szinte páratlan dicsőséges lapot jelent. Ennek tudható be, hogy katonai körökben nem észlelhető a gyász érzése, inkább mindenhol a büszkeség, az elszántság, a keménység és a törhetetlen hit a győzelemben azok az érzések, melyeket ez az esemény maga után von.

Német vezérkari körökben ezzel összefüggésben utalnak arra, hogy az új 6. hadsereg hadosztályai alakulóban vannak és sejteni engedik, hogy ez a folyamat éppen úgy, mint más, nagyon jelentékeny erőösszpontosítás már is mennyire előrehaladott állapotban van.

Sztalingrád védelme a német vezetés részére olyan döntéseket tett lehetővé, amelyek hatása a világot még ámulatba fogja ejteni, ha majd eljön az ideje, mégpedig úgy a keleti hadszíntéren, mint ennek a háborúnak, a világot átfogó küzdelemnek más döntő pontjain, valamint a háborús készültség terén. Ebből a szempontból tekintve Sztalingrád valósággal szimbólumává vált az európai erők egyesülésének a bolsevista veszedelemmel szemben — hangoztatják német körökben.

*

A sztalingrádi hősi eposz tehát véget ért. Az utolsó lehelletükig, az utolsó töltényig kitartó, önfeláldozó hősök tettei bizonyára a német történelem legfénylőbb lapjaira kerülnek. Hősi erényeik és tetteik elismerésében a magyar közvélemény is bajtársiasan osztozik.

A HELYZET A KELETI HADSZÍNTÉREN

Beavatott magyar helyen tegnap tájékoztatást nyujtottak a keleti frontról. Eszerint mind több jel mutat arra, hogy a keleti hadszíntéren hetek óta tartó nagy téli csata túljutott hevességének tetőpontján. Bár egyes helyeken még változatlanul elkeseredett harcok folynak és a szovjet ezeken a pontokon még mindig nagy tömeggel ostromolja a szövetségesek állásait. Az eddigi küzdelem lényegeként egyelőre már is megállapítható, hogy a szovjet részről történő csapásnak szánt nagyarányú offenzíva, amellyel a vele szemben álló szövetségesek ellenállták, a téli időjárási viszonyok teljes kihasználásával végképpen össze akarta zúzni, ebben a célkitűzésében teljesen kudarcot vallott. A szövetséges hadseregek idejében alkalmazott mozgó védelmének rugalmassága végeredményben lehetetlenné tette minden arcvonalnak végleges szétszakadását és összezúzását. A bolsevistáknak azt a szándékát, hogy az átkaroló és bekerítő csatáik révén jelentős erőcsoportot semmisítsenek meg, vagy éjtsenek fogságba, meghiúsult. Ilyen körülmények között azok a mérhetetlen áldozatok, amelyeket a szovjet hadianyagának végsőkig való számbavételével és a támadásoknak a hadműveleti területen való számbavételével és a támadásoknak a hadműveleti területen való összevonásával, továbbá emberanyagának példátlan kíméletlenségével és harcbavetésével a keleti arcvonalnak középső arcvonalszakaszát megsemmisítse, hiábavalóknak bizonyultak. E hadseregek küzdő szelleme az egész középső arcvonalszakaszon töretlen maradt. A bolsevisták hadászati céljaik egyikét sem tudták elérni.

Nyilvánvaló volt, hogy e rendkívül nagyszabású küzdelem mindkét részen komoly áldozatokat követel. De már az eddigi helyzetképből is megállapítható ami az első napokban sem lehetett kétséges, hogy a szövetséges hadseregek vesztesége eltörpül nemcsak a moszkvai propaganda által világgá kürtölt és természetesen egyszerű propagandaműveletnek minősülő számok mellett, hanem a bolsevisták veszteségei mellett is. A szovjet anyag- és emberveszteségei mind nagyobb méretekben bontakoznak ki. Ez a megállapítás részletesebb adatok hiányában sem szorulnak különösebb magyarázatra. A nagy téli csata a keleti arcvonal legnagyobb részén a fokozatos megállapodás és kiegyensúlyozódás tünetét mutatja. Mindamellett természetesen számolni kell azzal, hogy az ellenség óriási erőfeszítéseivel, veszteségeivel arányban nem álló területnyereségeinek és eddigi harcászati sikereinek kibővítése végett ereje végső kimerüléséig tartó dühödt erőfeszítéseket fejt még ki.

A honvédesapatok hadműveleti körzetében a Voronyezstől délnyugatra eső területen folyó mozgó védelmi harcok kivételével jelentősebb ellenségeskedések a legutóbbi napokban nem voltak.

A sztalingrádi német rádióállomás kedden délután adta le utolsó jelentését, azóta hallgat

Berlin, február 3. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a következőket jelenti:

Január másodikán délután a sztalingrádi német haderők északi csoportja katonás rövidséggel: „Éljen a Führer! Éljen Németország" kiáltással jelentkezett le. A sztalingrádi német rádióállomás azóta hallgat, de annál világosabban beszéi a tett.

Csak a tett szólhat ebben a pillanatban, amikor a Sztalingrádért vívott harc bekerül a történelembe. A 6. hadsereg magatartása az egész arcvonal előtti előretolt őrhelyén két és félhónapos elhárító küzdelmeiben egyre inkább a kipróbált katonai erények dicshimnuszává vált, a súlyos harcokban önmagukon felülemelkedve belenőttek a halhatatlanságba.

Január 14-én azt jelentették, hogy a német védők harci erénye egy cseppet sem hagyott alá. — Ebben az időközben és még ezután számtalan bolsevista hadosztály, több mint háromszázezer ember vérzett el és a bolsevikik több mint ezer páncélkocsit és megszámlálhatatlan mennyiségü egyéb harci eszközt vesztettek.

Német részről büszke egyszerűséggel közlik, hogy Sztalingrádból nem érkeznek újabb jelentések. E kis hősi csoport a moszkovita rohammal szemben az európai szellem örökké élő példáját adta. Németország és vele együtt Európa népei csodálattal és tisztelettel eltelve fonják a halhatatlan babérkoszorúját a sztalingrádi harcosok halovány homloka köré.

Németországban 3 napig zárva tartják a színházakat, mozikat és szórakozóhelyeket

Berlin, február 3. (Német Távirati Iroda.) A propagandaügyi miniszter a 6. hadsereg volgamenti hősi harcainak befejezéséről szóló hivatalos jelentés közzététele után elrendelte, hogy csütörtöktől kezdve szombatig bezárólag zárva tartják Németországban az összes színházakat, mozgóképszínházakat, varietéket és hasonló szórakozóhelyeket. Ugyanezen időre tilos minden művészi, vagy szórakoztató nyilvános előadás is.

Hivatalos jelentés a sztalingrádi harc befejeződéséről

Berlin, febr. 3. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német TI-nek. A véderő főparancsnoksága közli:

A Sztalingrádért folyó harc végetért. A 6. hadsereg a zászlójára tett esküjéhez hiven Paulus vezértábornagy példaadó vezetése mellett az utolsó lehelletig harcolva az ellenség fölényben levő erejével és a kedvezőtlen viszonyokkal szemben vereséget szenvedett.

A hadsereg sorsát a német légihaderő egyik légvédelmi hadosztálya, két román hadosztály és egy horvát ezred osztja, amelyek hűséges bajtársak voltak a német hadsereg katonáival együtt, akik a végsőkig teljesítették kötelességüket. Még nincs itt az ideje, hogy a hadműveletek lefolyását ecseteljük, amelyek idáig vezettek. Egyet azonban már meg lehet állapítani, a hadsereg áldozata nem volt hiábavaló. *Mint a történelmi európai küldetés védőgátja, hosszú heteken át tartó harcokban megtörte hat szovjet hadsereg nyomását. Az ellenség által bekerítve további heteken át a legsúlyosabb harcokban és a legkellemetlenebb nélkülözések közepette az ellenség nagy erőit tartotta lekötve a 6. német hadsereg, ezzel a német vezetésnek időt és lehetőséget biztosított olyan ellenintézkedésekre, amelyek kivitelétől az egész keleti arcvonal sorsa függött.*

Ez elé a feladat elé állítva a 6. hadsereg ki is tartott még akkor is, amikor az egyre hosszabb ideig tartó bekerítés miatt és a hadműveletek további fejlődése következtében a légihaderő a legnagyobb erőfeszítések és legsúlyosabb veszteségek ellenére *sem volt már képes kielégítő utánpótlást biztosítani a levegőből* és amikor a felszabadítás lehetősége is egyre inkább csökkent és végül is egészen elmaradt, az ellenség által *kétszer is követelt kapitulációt büszkén visszautasították.* A sztalingrádi romok legmagasabbján messze láthatóan lobogó német horogkeresztes zászló alatt zajlott le az utolsó küzdelem. *Tábornokok, tisztek, altisztek és legénység vállvetve harcolt az utolsó töltényig.* Meghaltak azért, hogy Németország életben maradjon. Példájuk örök időkre hatni fog minden valótlan bolsevista propaganda ellenére. *Az új 6. hadsereg hadosztályai már is alakulóban vannak. (MTI)*

A keleti harcok

A német véderő főparancsnokság közli:

A Kaukázus és a Don alsó folyása között hadseregeink mozdulataikat tervszerűen folytatva elérték a kitűzött napi célokat.

Visszavertük Novorosszijszknál az ellenség erős támadásait, valamint ettől keletebbre intézett zavaró támadásait.

A Don és Donec felső folyása közötti térben továbbfolynak a súlyos és változatos elhárító harcok. A légihaderő erős kötelékei kedden is erős támadással támogatták a hadsereg harcait.

A Ladoga tónál összeomlott a német vonalak ellen intézett gyengébb támadás. Egyik ellen támadásunk egy magaslat ellen amelyet az ellenség elfoglalt még tart.

Nyugati légiháború

Német véderő főparancsnokság közli: Szerdára virradó éjszaka brit repülőgépek támadást intéztek nyugat—németországi területek ellen. Néhány helység lakónegyedeiben károk keletkeztek, túlnyomórészt tűzkárok. A polgári lakosság veszteségeket szenvedett. Három repülőgépet lelőttünk.

Északafrikában

A német véderő főparancsnokság közli: Észak-Afrikában a Nyugat-tripolitániai arcvonalon csapat-felderítő tevékenység folyt Tuniziában a német-olasz csapatok visszaverték az ellenséges erők támadásait. Igen súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek és 18 páncélkocsit megsemmisítettek.

Az olasz főhadiszállás közleménye: Nyugat-Tripolitánia szakaszán járőrök felderítőtevékenységet folytatiak. Tuniziában az ellenség folytatta erős tűzösszpontosítással és tekintélyes gépesített erőkkel támogatott támadásait.. Az olasz és német csapatok hatásos elhárítással megvédték állásaikat és súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. A harcban 18 ellenséges harckocsit megsemmisítettek. Német vadászok légiharcban 12 repülőgépet lőttek le. Egy repülőgépet a légelhárító ütegek pusztítottak el, 8 repülőgépet pedig a földön semmisítettek meg az egyik repülőtéren.

Kedden késő este néhány ellenséges gép elrepült Crotona felett.

TÓKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

A légelhárító ütegek pontos tüze feszélyezte a repülőket. A bombázás némi kárt okozott, de emberáldozat nem volt. (MTI).

Első amerikai jelentés a Rennel szigeti ütközetről

Washington, február 3. (NST): Az amerikai tengerészeti minisztérium kedden adta ki első jelentését a Rennel-sziget mellett lezajlott japán-amerikai tengeri ütközetről. A jelentés elmondja, hogy a Salamon-szigetek körüli tengeren az utóbbi napok folyamán japán és amerikai tengeri erők között tengeri és légiharcra került a sor. Mind az amerikai, mind a japán erők veszteségeket szenvedtek — folytatja a közlemény. A tengeri csata részleteit a jelen pillanatban még amerikai részről azért nem közlik a nyilvánossággal mert, — amint a jelentés mondja — ez a közlés esetleg hátrányosan befolyásolná azokat a vállalkozásokat, melyek re a Salamon-szigetek körül a jövőben sor kerülhet.

Élethalál-harc a Salamon-szigetek birtokáért

Róma, február 3. (MTI) A Giornale d'Italia tokiói jelentése szerint a japán lapok megállapítják, hogy a Salamon szigetek birtokáért jelenleg élet-halálharc folyik. A japán csapatok a Salamon szigeteken ezúttal először találták szemben magukat jól felszerelt ellenséggel a háború kezdete óta. Az amerikaiak a Salamon szigeteken sok légitámaszpontot létesítettek, amelyről a repülőgépek állandóan bombázhatják a japán csapatokat és az utánpótló vonalakat.

Illetékes japán körökben kijelentik, hogy a Rennel sziget mellett lefolyt tengeri ütközetben hatezer amerikai vesztette életét.

A turani „arany" népcsalád

Napjainkban kettős csengése van a szónak A mi fülünkben a régi dicső multat és a hasonló boldog jövőt jelenti. Masok ellenben a jelen realitásait féltik tőle s az „árja paragrafus" ikertestvérét vélik benne.

Pedig hát mit jelent e szó? Hazánk nagy nép- és földrajztudósai. néhai gróf Teleki Pál es Cholnoky Jenő dr — a „Turáni Társaság" elnöke — szerint a „Turán" szó elsősorban földrajzi fogalom s jelenti az iráni felföldtől északra s a Káspi-tengertől és az Uraltól keletre a Felkelő Nap szigetvilágái el terülő hatalmas, ázsiai nagy alföldet.

E földrajzi fogalom neve azonban napjainkban áterjedt mindazokra a *közös faju* népekre, amelyek ez óriás területen laknak, vagy onnét származtak, sőt a Földön élő 5 nagy népcsalád elsejére — az ezidő szerint már legnagyobb számú — régebben ural-altájinak, vagy mongolnak, avagy *hungro-japán* nak nevezik *„arany rassz"*-ra s ezek őselődeire.

S onnan ered a „turáni" szó? Köztudomású Mózes bibliájából a vízözön és Noé 3 fia: Szem, Khám és Jáfet, akiknek a szemita, khamita, vagy szeremsen és Jáfettől az iráni, árja, vagy másként indo-germán népek származtak. A bibliát azonban megelőzte Zarathustra szent könyve: a Zend-Avesta, amelyből Mózes is a genézis egész történetét merítette s csak az ottani elnevezéseket helyettesítette más nevekkel. A Zend-Avestában Noéval és fiaival egy fokon, egy vonalon áll Fredun (Feridun) s ennek 3 fia: Tur, Eráj és Szelm, akik között Fredun még életében felosztja a földet. Tur kapja Kínát és a turkok téres rónáit! Ettől a Turtól származik a turáni, skytha, vagy uralaltáji, avagy hungro-japán népek; másként az „arany rassz". Eráj kapja az Iráni-felföldet s ettől származnak az eráni, iráni, vagy árja, indo-germán népek; másként az „ezüst rassz". Míg Szelm kapja a fenti területektől nyugatra eső földrészt s tőle származnak a szemiták, másként a „bronz rassz". (Assyr, babyloni, föniciai, karthágói, zsidó, arab, berber, amhara, galla stb. népek.) Ez az ősi mithosz, amely azonban egyezik a nagynépcsaládok tudományos osztályozásával is.

Ez ős nemzetiség nevek — mint látjuk —, egyúttal földrajzi helyet is akarnak jelölni. A szemiták Mezopotámiában s az árják az iráni felföldön való megjelenése azonban nagyon, de nagyon sokkal a — 40.000 évvel ezelőtt volt — jégkorszak s a vízözön után következett be. Amidőn azonban a hivatkozott szent könyveket írták (ezelőtt 3300—3500 évvel) a népfajok Előázsiában már ki voltak alakulva s e szent könyvek csak *az akkori tényleges* állapotokat szögezték le. A jégkorszak s a vízözön után turáni lakosságú volt az az egész! Hol vannak ekkor még a szemiták s az árják?

A jégkorszak elmúltával különben is megváltozik a Földgolyó előző arculata. Mu és Atlantisz az oceánba süllyed, viszont a Gobi-, a Szahara- s a lybiai stb. volt tengerek homoksivatagokká lesznek. (A Gobi sivatag kínai neve: Han-háj = „kiszáradt tenger". (Szárazzá lesz Közép- s Észak-Afrika és az ott pásztorkodó szemita őslakosság (amely még csak a fémet sem ismeri) Kr. e. 4000-ben megkezdi a maga északkeletre való betörését, vándorlását s tejjel-mézzel folyó Mezopothamia a művelt Sumér-birodalom felé. A sumérok a rabló betörés ellen várfalakkal, állandó hadsereggel védekeznek. Ezer évig kísérleteznek a szemiták — az assyrok, babyloniaiak ősei — sikertelenül. Míg Kr. e. 3000-ben aztán — az azóta is következett — újabb módszerhez, *a beszivárgáshoz* folyamodnak s végül 1500 évi alattomos beszivárgás után úrrá lesznek a mezopothamiai Sumérbirodalom felett. Leigázzák a sumérokat de egyben át is veszik azok műveltségét.

Az Eufrátesz s a Tigris forrásvidéke és az iránti felföld, meg India azonban még akkor is a művelt turáni fajúaké.

S ekkor következik be a II. betörés e művelt világra az arják részéről. Ez árják nem más, mint az Európa nyugati s középső részén a jégkorszakot s a vízözönt átélt, átvészelt és kiszőkült „neader-völgyi" emberfaj, amely Európa déli részén már a turáni fajjal keveredett. Krisztus Urunk előtt 1500 táján ez árják, mint nomád pásztorok benépesítik a Balkán-félszigetet s szigeteken és Kisázsián keresztül eljutnak az iráni felföldre, sőt azontul Indiába is. Ezalatt azonban kettészakítják Ázsiában a turani népeket, amelyek pedig a vízözön után 10.000 esztendőkön át még egységes tömböt alkotnak. Hisz' megelőzőleg e turáni népek népesítik be a viscayai öböltől kezdve Dél- és Kelet-Európát) vaszkok, ligurok, etruszkok, pelszgok, jazygok skythák) s egész Ázsiát el egész az Indiai s a Csendes-oceánig és a Felkelő Nap szigetvilágáig. — Turáni fajú Kr. e. 5750-ben egész Mezopothamia s az ott alakult hatalmas Sumérbirodalom is, csakúgy mint India s Kína is. Kínának legrégibb történelmileg bebizonyított *írott* kora 6000 esztendős, a Sumérbirodalomé 8000 éves!!

E turáni népek találják fel a bronzot, az írás és a csillagászat tudományát, ők alkotják meg a zodiakust s osztják 360 fokra a kört. Ők találják fel az égetett téglát, — abból épül Bábel (Ka Dingir-Ra-Ki) vártornya, amely 12 emeletes, 200 m magas téglapiramis volt csillagvizsgálóul szolgált. Ők az öntözést, csatornázást, vízvezetéket, a földművelést, a kertészetet. — Már bányásztak is! Ők, egyedül ők használták a lovat s ültek fel hátára és teremtik meg a huszár fogalmát. Ők hozzák be Európába az elölgombolható ruhát, inget és fehérnemű viselését, továbbá a csizmát, a nyerget, a kengyelvasat, a lópatkót s a négykerekű kocsit és ez utóbbiak által megteremtik az akkori világ „motorizált" hadseregét s az akkori tankot.

Ez Turán abban az időben amikor az afrikai szemita s az európai árja faj még félig állati sorban tengődött, barlanglakó volt, vagy majmok módjára az őserdőben tanyázott. Hisz' Közép -s Nyugat-Európa (Ázsiának ez a kis félszigete) akkor még őserdő volt, amelybe ritkán tévedt be egy-egy lovas szittya távorszarvast üzvén, vagy bölényre ijjazván. Arról is azt hitte a bokorban bujkáló, még kőkorszakát élő őshellén, hogy a különös vadász egy lény a lovával: lóember, kentauros!

S ezeknek a turáni fajú népeknek veszik át a műveltséget, kultúráját — assyr, babyloni közvetítéssel — a már árja fajú médek és perzsák s ezeken keresztül az árja fajú görögök, majd részben a görögöktől, de részben meg közvetlen a turáni fajú etruszkoktól az árja fajú rómaiak is!, hogy manapság az egész világ ős „görög-római" műveltség gyanánt ismerje azt és kérkedjék vele!

Ez a Duna-Tisza és a Visztula völgyétől és a Keletitengertől a Csendes-óceánig elterülő ősi Turán s annak ebben az időben még egységes lakossága az „arany rassz"!! Ha azóta külön nemzetekre tagozódunk is (finn, magyar, bolgár, török-tatár, mongol, mandzsu, japáni, kínai, tibeti, indoskytha, dravida és maláj) és ha a táj s az éghajlat *több ezeréves* behatása alatt külső kinézésre ma már különbözünk is egymástól; de a lényekes testi jelekben (brachikephal) ma is egyek vagyunk s ezeken felül szikláknál szilárdabbban csak összetart bennünket a lelkünk (amely örök s nem változik) érzés s gondolatvilágunk, vitézségünk és nyelvünk szerkezete: az agglutinálás, ragozás (hajlítás helyett), a nemek hiánya, egyes szám a számnevek után, névutók előljárók helyett, a magánhangó illeszkedése a családi s keresztnév rangsora (pl. Kis Péter s nem Péter Klein), az időt jelző dátumnál az év, hónap és nap megjelölésének sorrendje, a mondatszerkesztés (ebben is pl. előbb a birtokos s csak azután a birtok) stb., stb. Mindez ázsiai ősturáni lelkünknek a megnyilatkozása. S miután a lelket megváltoztatni úgy sem lehet — legyünk reá büszkék.

Ne szégyeljük tehát ázsiai eredetünket, turáni származásunkat. Hiszen évezredeken át az ókorban mi uralkodtunk a Földön. Merjünk újra naggyá lenni! Nem vagyunk egyedül. Ezer

A szívbetegségek és ereimeszesedés kezelésében gyakran kitűnő szolgálatot tesz a természetes **„Ferenc József"** keserűvíz azáltal, hogy már egy félpohárral bevéve is minden erőlködés nélkül igen könnyű székletetést biztosít és az anyagcserelorgalmat jótékonyan befolyásolja. Kérdezze meg orvosát.

Mérleget, adóbevallást készít a Könyvelési Szakiroda
Vörösmarty-utca 24.

A debreceni sokgyermekesek családi házaival kapcsolatban kertészeti szövetkezetet kell alapítani

Meg kell szervezni a Pozsony uti 38 kert betelepítési munkálatait.

Ismeretes a debreceni közönség előtt, hogy az ONCSA a Pozsony utca végénél 38 új házat adott át a sokgyermekes családoknak 1942-ben. Minden házhoz terjedelmes kertet adott, hogy a családok egész évi zöldség, gyümölcs, konyhakerti veteményszükséglete fedezhető legyen. A kertek a házzal egy telken vannak és kutakat is ástak, hogy a kertek veteményeit öntözni tudják. **Az elmult évben néhány kert kivételével termékenytelen maradt ez a jelentős nagyságú terület, melynek jó földje mindent megterem.** A házépítések előtti években kisemberek konyhakertjei voltak azon a területen és igen szép eredményt értek el a termelésssel..

Ezen a jókora földön lehetne és talán kell is **minta telepet létesíteni, hogy jó például szolgáljon ezreknek, lássák hogyan kell termelni kiskertekben, és mit kell ültetni, vetni, hogy a család legjobban megtalálja munkája gyümölcsét.**

Nem elég felépíteni egy csínos kis házat, segíteni is kell annak szegény lakóit, hogy a megélhetés könnyítését szolgáló kertben minél jobban és minél többet termeljen. Azok, kik a családi házakat kapták, nem kertészek, tehát a jó tanácsra szükségük van, hogy mit műveljenek a kert betelepítésével. A nagy területeken most nincs egyetlen gyümölcsfa sem szükséges tehát, **hogy szakember állapítsa meg, milyen gyümölcsfák felelnek meg a legjobban a talajnak és azokat telepítsék.** A fák ültetésénél egy szakember legyen a tanácsadó, nehogy ötletszerűen telepítsék a gyümölcsöst és a szép sorjában épített cserepes kőházak kertjei a szakértelem hiánya miatt rendetlenek és a célnak meg nem felelő formában kerüljenek hasznosításra.

A konyhakerti veteményeknél is azonos eljárásnak kell lenni. Meg kell mondani azoknak, akik nem tudják, hogy mit és hogyan termeljenek. **Megbízható jó gyümölcsfacsemetékkel és jó vetőmagokkal, palántákkal kell ellátni a 38 kert gazdáját, hogy a tavaszon meginduló munka gyümölcse ne vegye el a kedvüket, hanem a jó eredmény még jobb eredmény elérésére ösztönözze őket.**

A városnál az elmult évben történt az olcsó palánta osztogatás, már jó példa ezen az úton és ez évben is hasonló akció során lehet konyhakerti palántákkal ellátni a 38 kertesház gazdáját is.

Ha megfelelő irányítással történik a 38 kert telepítése, abból nemcsak a 38 ház gazdájának lesz nagy haszna, hanem a köznek talán még nagyobb, mert a jó példa ragadós és sokezer kis kerttulajdonosnak válik majd hasznára, amit majd láthat a Pozsony úti mintatelepen.

A Közjóléti Szövetkezet támogatásával szövetkezetet is lehetne létesíteni, hogy az Oncsa. házak kertjeinek kihasználása, megmunkálása minél jobban sikerüljön. A szövetkezet tagjai a kertek tulajdonosai lennének.

Szentesen hasonló ONCSA családi házak épültek, mint Debrecenben. Harminc ház gazdáját tömörítette konyhakertészeti szövetkezetbe az ottani Közjóléti Szövetkezet előadója. Családonként 400 négyszögöl telket kaptak, vetőmagot, szívómotor t,öntöző eszközöket a Szövetkezet adott. A kertészet élére hivaásos kertészt fogadtak és megkezdődött a közösségi kertészet munkája. **A kertek terméséből felhasználták, ami a családnak szükséges volt, a felesleget pedig átadták a kertésznek, aki a termelést irányította. A kertész értékesítette a veteményeket és a befolyt hasznot kinek-kinek a beszolgáltatott mennyiség arányában a gazdasági év végén kiosztották.** Senki sem panaszkodhatott, mert aki szorgalmasabb volt és több terményt adott át értékesítésre, az több pénzt kapott. Jellemző a szövekezet áldásos működésére, hogy az egyik asszony, akinek tíz gyermeke van, a 400 négyszögölen hathónapi termeléssel 850 pengő értéket termelt

A szövetkezetbe asszonyok tömörültek, ez érthető is, mert a családfő munkája után jár és odahaza a sok gyermekkel csak az anya marad, aki szabad idejében a kertben dolgozik a nagyobb gyerekek segítségével. A családfő is segít természetesen, ha foglalkozásától jut ideje a kertészkedésre.

Azt tartja a mondás: Február, itt a nyár... Ideje tehát a szervezés munkálatait már most megkezdeni, hogy a tavasz ne találja készületlenül a 38 kertes családihá zgazdáját. Készen várja a munkát a jó termőföld, ott vannak a szorgalmas dolgos kezek, csak az irányítást, segítséget kell megadni, hogy a közjóra és saját hasznukra minél többet termeljenek.

Meteor Mozgó műsora
Ma, csütörtökön 5 és 7 órakor utoljára! Karády Katalin, Páger, Csortos, Somlay, Mály Vaszari Piri főszereplésével:
Hazajáró lélek
Szombattól: Egy tál lencse. Karády Jávor!

Vígszínház mozgó
Ma utoljára az igaz szerelem, az izzó hazaszeretet, a hősiesség filmje:
Vetélytársak
Háborús bolgár film.
Főszereplők:
Delceva, Kaszandzsier.

Hungária Filmszínház
A szenvedélyek és érzelmek filmje:
Keresztúton
Főszereplők:
Tolnay, Ajtay, Perényi, Somlay.
Előadások: 3, 5 és 7 órakor.

Apollo filmszínház
EMBEREK A HAVASON
Szellay Alice és Görbe János a főszerepben. — Az élet fájdalmának és nyomorának éposza. — Az emberi egyszerűség és végtelen békének nagy magyar filmalkotása.

A Kormányzó Ur és a bolgár király táviratváltása

A Kormányzó Úr Őfőméltósága a következő üdvözlő táviratot intézte III. Boris bolgár királyhoz:

„Őfelsége III. Boris, a bolgárok királya Szófia. Örömmel ragadom meg a Felséged születésnapja által nyujtott alkalmat arra, hogy mind a magam, mind az egész magyar nemzet legmelegebb jókívánságait fejezzem ki. Tartsa meg az isteni Gondviselés kegyeiben Felségedet népének boldogulására és felvirágoztatására. Horthy sk.

Boris bolgár király az alábbi távirattal válaszolt:

Horthy Miklós Magyarország Kormányzója Őfőméltóságának, Budapest. Főméltóságod szeretetreméltó és nagyon jóleső szerencsekivánataiért a legmelegebb köszönetemet fejezem ki. Boris.

Rendelet készült az értékpapir forgalmának szabályozásáról és a kétfilléreseknek horgonyból való veréséről

A 42-es országos bizottság febr. hó 5-én ülést tart. Tárgy: 1. A miniszterium rendelete az iparfejlesztéséről szóló 1931. évi XXI. tc. egyes rendelkezései hatályának újabb meghosszabbításáról, 2. a miniszterium rendelete a fényűzési forgalmiadókulcsok felemeléséről és egyes áruk után fizetendő rendkívüli fényűzési adóról (utólagos bejelentés), 3. a miniszterium rendelete a termelők által házi fogyasztásra előállított szesz (pálinka) után fizetendő mérsékelt egyedárusági árkülönbözet megállapítása és a szabad forgalomba került szesz után egyedárusági árkülönbözet fizetések tárgyában (utólagos bejelentés), 4. **a miniszterium rendelete a kétfilléres érmeknek horganyból verése tárgyában**, 5. a miniszterium rendelete a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi országrészeken a visszacsatolás előtt már forgalomban volt, illetve beszerzett berfuvarozó és magán személyi gépkocsi után fizetendő közúti adótételeinek ámeneti rendezése tárgyában, 6. **a miniszterium rendelete az értékpapir forgalmának szabályozásáról szóló rendelet módosítása tárgyában.** (MTI.)

Debreceni diákból békésbánáti református püspök

Oláh Gábor osztálytársa, a debreceni Kollégium neveltje volt Gaschal János püspök

Gaschal János torontálvásárhelyi lelkészt a békésbánáti ref. egyházkerület püspökévé választották. Debreceni szempontból különös érdekességgel bir ez a hír, hiszen az új püspök alföldi születésü, iskoláit Debrecenben végezte.

Egyik osztálytársa mondotta Gachal János püspökről:

— Ezekben a mostani időkben valósággal felvillanyozott Gachal János püspöksége. Mégis beteljesednek a gyermekkori jóslatok. Magam előtt látom a kis Gachal Janit, a Kollégium coctusának legfiatalabb lakóját. Szeme mindig ragyog a jókedvtől, mosolygó ajka csak akkor válik komollyá, amikor reggel az előadás megkezdésekor és délben az utolsó óra befejeztével ő mondja el az osztály nevében az imádságot, mert Gachal Jani az osztály papja. Őrá bizta az öreg vallástanár a mindennapi imádság elmondását. Régebben mindennap más állott fel imádkozni, de hamar kiderült, hogy sokan a fiúk között alkalmatlanok voltak erre a feladatra. Vagy egy szót kihagytak, vagy a kellő komolyság hiányzott náluk. Kellett hát egy megbizható, áhítatos szavú gyermek, aki hűségesen és pontosan végzi el ezt a feladatot az egész osztály helyett. **Gaschal János volt erre a legméltóbb, de meg is maradt e tisztségében az érettségig. Ekkor már úgy megszokták az ő imádkozását, ahogy mindenki természetesnek találta, hogyha óda kell március 15-ére Oláh Gábor írja meg, az osztály poétája. Ha a Kántusnak szólóénekesre van szüksége: Hajdú Péternél messze földön sem terem különb szopránénekes.** Igy nőtt, növekedett tekintélyben és népszerüségben **Gaschal János** és senki sem csodálkozott, amikor a tizéves érettségi találkozóra már úgy jelent meg, mint egy nagyobb eklézsia érdemes lelkipásztora

— Aztán sokáig nem hallottak Gachal Jánosról — mondotta a volt osztálytársa. **22 évig az elszakadt Délvidéken munkálkodott és nem jelenhetett meg az érettségi találkozón sem. Visszatérhetett volna szülőföldjére papnak, a régi Alma Mater is szívesen ölelte volna keblére. De Gachalban folyton benne élt a hivatástudat, hogy neki meg kell maradnia kisebbségi sorsban régi hívei között, nem hagyhatja el az ő torontáli igaz magyarjait.** Az ő missziója, az Ige hirdetése a Délvidéken. Igy vált hasonlóvá élet pályája ama másik lelkésztársához, aki szintén Debrecenből indult el és a délvidéki magyar reformátusok papja maradt mindhalálig, a mi halhatatlan költönk **Szabolcska Mihály.** Ahogy a debreceni Kollégiumban nem unta meg a kis Gachal reggel és délben az örökké egyforma ima rebegését, ugyanúgy hirdette hűséggel és kitartással a magyar igazságot reggeltől napestig évtizedről évtizedre a torontáli templom papja.

Most, hogy a békésbánáti ref. egyházkerület püspökévé választották meg, magas papi széke felé száll egykori osztályának szeretete és a volt osztálytársa, mintha hallanák nagytiszteletü Elek Lajos, a debreceni diákok jó öreg Góbéjának szavait a menynyek országában: **„Hát nem megmondtam Gachal Jani, amikor imádkozónak kijelöltelek. Révész Bálint is így kezdte. Meglátod püspök lesz belőled".**

Unger színigazgató és társulata a honvédcsaládokért

A Csokonai-színház igazgatója és társulata eddig is minden nemes, hazafias megmozdulásból kivette részét. Ennek az elismerésreméltó áldozatkészségnek jegyében a honvédcsaládokért indított gyüjtéshez Beleznai Unger István színigazgató 719 pengő 26 fillérrel, a színtársulat tagjai pedig 433 pengő 80 fillérrel, a járultak hozzá.

Kilencórás minisztertanács

A kormány tagjai *Kállay* Miklós miniszterelnök elnöklésével szerdán délután 1 órakor minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács időszerű kormányzati kérdésekkel foglalkozott és *este 10 óra* után ért véget.

—oOo—

Ellenőrzik a légoltalmi oltóeszközöket és fecskendőket

A lakóházak és házcsoportok számára beszerezni elrendelt légoltalmi felszerelés legfontosabb részét, a tűzoltásra szolgáló eszközök képezik. A honvédelmi miniszter a közeljövőben az ország egész területére kiterjedő hatállyal elrendeli az előírt kézi oltóeszközök legszigorúbb ellenőrzését. Ez az ellenőrzés nemcsak az eszközök számszerinti meglétére, de azok használhatóságára is kiterjed. Mindazokat az ingatlantulajdonosokat, akiknek birtokában meg nem felelő, illetve működésképtelen kézifecskendőket találnak, a legszigorúbban megbüntetik. Saját érdekében jár el tehát minden ingatlan tulajdonos, ha a beszerzett fecskendőket mielőbb ellenőrzi, illetve már eleve olyan kézifecskendőket vásárol, amelyeken a honvédelmi miniszter engedélyezési száma fel van tüntetve.

—oOo—

Az „Országos Gyüjtés a Honvéd-Családokért" — nemszavazás arról, hogy mennyire szereti a magyar a magyart. Szavazz fillérrel, vagy pengővel, hogy akarod-e a jobb jövőt!

A magyar dal szolgálatában

A városi Dalegylet próbatermében serény munka folyik. Bár a kórus több tagja a harctéren teljesít szolgálatot és az itthonmaradottak is fokozottabb mértékben vannak elfoglalva a polgári életben, a dalegylet nyolcvanéves életében megszakításnak nem szabad lenni. Nyolcvan év egy, a magyar dal szolgálatában álló egyesület életében nagy idő és valóban szükség van arra, hogy egy ilyen egyesület tagjai mindent megtegyenek a folyamatosság biztosítása érdekében.

A legutóbbi énekóra szünetében módját ejtettük annak, hogy a nagymultú egyesületnek a karigazgatójával, Forrai Istvánnal váltsunk nehány szót a dalegyleti életről és általában karéneklés sorsáról.

Debrecenben, más városokkal ellentétben — mondotta többek között — a karéneklést igen elhanyagoltnak lehet mondani annak ellenére, hogy aránylag sok dalos egyesület működik. Pedig a magyar négyszólamú éneklés bölcsője itt ringott az ősi Kollégiumban és a középiskolák ma is népes énekkarokkal rendelkeznek, amelyeket kiválóbbnál kiválóbb szakemberek vezetnek.

Ezek a középiskolai énekkarok azonban csodálatosképpen igen kevés dalost adnak a debreceni kórusoknak, mert a legtöbb ifjú, ahogy a középiskola negyedik, vagy nyolcadik osztályát elvégzi és kilép az életbe, örökre hátatfordít a karéneklésnek s talán még vidáman énekelni is elfelejt.

Amelyik nép vezetőrétege pedig elfelejt énekelni, az megszakítja a fajtájával való egyik legszorosabb kapcsolatát. Nem hiába irta Szabolcska Mihály gyönyörü versében, hogy „Mi is azon sírni való, hogy a ménes ott delelget valahol egy csárda mellett." — Kincseinket, amelyeket megszoktunk, hogy legyenek, legtöbbször bizony csak akkor értékeljük már amikor elvesznek, vagy veszni indulnak.

Az annyi dicsőséget aratott Debreceni Városi Dalegylet minden lehetőt igyekszik elkövetni, hogy a karéneklés iránti — mondjuk — előítéletet eloszlatva, minél számosabb hívet szerezzen a kórus számára. Most is, február 13-án délután a Déri Múzeum dísztermében rendezendő hangversenyünkre készülünk. — Erre szeretnénk mindenkit meghívni, aki valaha is énekelt kórusban, vagy gyönyörködtet a négyszólamú éneklés.

Egészen olcsó, hogy úgymondjam népszerű helyárakat szabott meg a dalegylet vezetősége és a felülfizetéseket teljes egészében a debreceni hadikórházakban ápolt honvédhősök javára juttatjuk. — Szeretnénk ha nagy közönségünk lenne.

Eddig a kiváló karigazgató nyilatkozata. Reméljük, hogy a dalosok lelkesedése, tudása és a nemes cél érdekében kifejtett önzetlen munkássága ezúttal is hatalmas táborral fogja növelni a nagymultú dalegylet s így a magyar dal híveinek számát. Nagy szükség van rá.

—oOo—

Churchill egyiptomi útja során meglátogatta Faruk királyt és Nahas pasa miniszterelnököt.

Magyar hősök

Példás bátorságával és ügyességével jelentősen hozzájárult csapataink sikeréhez Marosvölgyi János honvéd, golyószórós csatár.

1942 augusztus 18-án Galdajovka községben az ellenségnek sikerült vonalainkba betörnie. A nyomban megindított magyar ellentámadásban Marosvölgyi kiváló bátorsággal harcolt s igyekezett mindenkor olyan tüzelőállásokat elfoglalni, amelyekből a leghatásosabban lőtte az ellenséget. E törekvése közben újból és újból előretört és ügyesen kiválasztott pontokról támadta a bolsevisákat folyószórója tüzével. — Sikerült is a betört ellenség jórészét megsemmisítenie, s a még megmaradt bolsevista osztagokat teljesen szétszórni.

Példát mutató, bátor magatartásával és fegyveres tüzerejének e tökéletes kihasználásával hatásosan segítette hozzá ellentálló csapatainkat védőállásuk visszafoglalásához.

Olcsó árban vásárolha
Hósapkát
Érmelegítőt
Kesztyűt
Harisnyát
Pullovert
Gyermek mackó ruhát. — Meleg pongyolát. — Kabátszövetet nagy választékban
Borsy Erzsébet
textil divatáru üzletében
PIAC U. 3.

Csodálatosan enyhe telek és rendkivüli hideg idők a régi krónikákban

Most hogy itt a tél és szigorú hidegek üzik házaikba az embereket, sok szó esik arról, hogy milyen is volt régen a télidő. — Beszélnek a híres sisvai télről, amikor a postamester megfagyott a szánkóján, de beszélnek enyhe telekről is, amikor annyi hó sem volt, hogy érdemes lett volna elseperni.

A régi krónikában érdekes leírásokat találunk a régi nagyon hideg, vagy nagyon enyhe telekről. Volt olyan tél, amikor *a rózsák karácsonykor illatoztak és márciusban már szüretelték a cseresznyét.* A régi feljegyzések szerint a legcsodálatosabb tél *1186-ban volt, amikor már januárban virágbaborultak a fák és februárban szedték a fák gyümölcseit.* Május végén már aratni kellett és augusztusban szüretelni. Ilyen enyhe tél volt 1229-ben is, amikor már karácsonykor ibolya virított az erdőkön. Enyhe volt nagyon az 1241. és 1804-es tél is, januárban már virágoztak a fák.

A legenyhébb tél 1807-ben volt, hó nem volt s a téli kabátot nem kellett felvenni. Kellemes meleg napok voltak 1816 telén is. Januárban kertekben söröztek kiskabátban az emberek 1885, 1895, 1896 telén is. *A téli ruhákat ezekben az években nem is vették elő a szekrényekből.*

Olvasni lehet igen szigorú telekről is eleget. Volt idő, hogy szibériai hideg ülte meg egész Európát. A leghidegebb télnek 1740-es telet tartják, amikor Németországban olyan mélyen fagyott át a föld is, hogy *a halottakat nem lehetett eltemetni. — Nem tudtak sirt asni.* Májusban még vastag hótakaró borította a földet. Hajóforgalom nem volt, mert a folyók is befagytak.

Vannak feljegyzések a szigorú és enyhe teleken kívül arról is, hogy milyen csapadékos vagy száraz idők jártak. Az 1718-as évben például áprilistól október végéig nem volt semmi eső. A legelők kisültek és nagyon sok jószág éhen pusztult a pusztákon. Egy évszázaddal később olyan nagy forróság volt, hogy még a patakok, folyók is kiszáradtak. Esőtlen évek voltak 1830, 1835 és 1842-ben. A szarvasmarhákat elkótyavetyélték mert nem volt takarmány.

Felhívás

folyó évre szóló általános kereseti, valamint jövedelem és vagyonadó bevallások beadására.

IV. Adatszolgáltatási kötelezettség:

1. Az élet- és járadékbiztosítással foglalkozó intézetek kötelesek azokat a biztosítási ügyleteket, amelyekre egyszersmindenkorra esedékes avagy előzetes díjfizetések történtek, február 28-ig a székhelyére illetékes pénzügyigazgatóságnak kimutatni. Ez a kötelezettség a külföldi biztosítóintézetek magyarországi fióktelepeire (képviseleteire) a Magyarországon szerzett oly ügyleteket illetőleg is kiterjed, amelyekre vonatkozólag a kötvények külföldön állíttattak ki.

2. Mindenki, aki bárminő szolgálati illetmény vagy nyugellátás kifizetésére van kötelezve, köteles azokra az illetményre vagy nyugellátásra jogosítottakról, akiknek az adóévet megelőző évben 3600 P-nél nagyobb összegü illetményt fizetett ki, a név, foglalkozás, lakás megjelölésével névjegyzéket valamint az adóévet megelőző évben kifizetett illetmények összegének megjelölésével egyenként illetményjegyzéket kiállítani s azt február hó 28-ig az alkalmazottak adóztatási helye szerint az illetékes községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál kerületi adószámviteli osztálynál) benyujtani.

3. A Aki az előző 1—2. pontokban említett adatokat a kellő időben be nem adja, vagy azokban valótlanságot ad elő, annyiszor büntethető 100 pengőig terjedhető pénzbírsággal, ahány adóalanynál ezt a mulasztást vagy cselekményt elkövette.

VI. Bevallási nyomtatványok:

Az általános kereseti adó és jövedelem-, vagyonadó céljaira szolgáló nyomtatványokat — az előállítási költség megtérítése mellett — a községi elöljáróságnál (városi adóhivatalnál, kerületi adószámviteli osztálynál) lehet megszerezni, amely az adóbevallások kiállításának módjára nézve is felvilágosítással szolgál.

VII. Büntető rendelkezések:

1. A valótlan adatok bevallását az általános kereseti adónál mint adócsalást, a jövedelem- és vagyonadónál, mint jövedéki kihágást, az üzleti (gazdasági) könyvek adatai alapján való adóztatás esetében pedig a jövedelemadónál is, mint adócsalást büntetik.

2. **Aki az általános kereseti adó bevallását az előírt határidőben nem adja be, a kivetés során megállapított adóalap 1 százalékát, ha pedig a bevallás beadására hozzá intézett felhívásnak a kitűzött határidőn belül sem tesz eleget, az adóalap 3 százalékát fizeti bírság fejében.**

3. **Aki a jövedelem- és vagyonadóbevallást az előírt határidőben nem adja be, a kivetés során megállaptott adónak 10 %-át, ha pedig a bevallás beadására hozzá intézett felhívásnak a kitűzött határidőn belül sem tesz eleget, a megállapított adónak 50 százalékát fizeti bírság fejében.**

4. Az az adózó, akinek kereseti jövedelem, vagy vagyonadó alapja egyébként változatlanul fenntartandó (rögzítendő) volna, azonban azért, mert kereseti, illetőleg jövedelemadó-alapja valamely évben a 15.000 P-t, vagyonadó alapja pedig a 200,000 P-t túlhaladja, vagy ha ezt az összeget ugyan nem haladja túl, de az adóalap a különben változatlanul fenntartandó adóalappal szemben annak megállapítása óta legalább 50 százalékkal emelkedett, abban az esetben, ha bevallását a jelen felhívás I. 2. c) és II. 1. c) pontja szerint felszólítás nélkül február hó végéig be nem adja, az adótöbblet kétszeresének megfelelő bírsággal büntettetik.

M. kir. pénzügyigazgatóság.
Dr. Vajthó s. k.,
miniszteri tanácsos,
pénzügyigazgató.

debreceni Csokonai színház
IGAZGATÓ: BELEZNAY-UNGER ISTVÁN

SZINHÁZI MÜSOR:

Csütörtök este: *Karády Katalin kívánsághangversenye.*

Péntek este: *Bolond Ásvayné.* Filléres helyárakkal 25-ik előadás!

Szombat délután: Nincs előadás.

Szombat este: *Violetta.* C) bérlet.

Vasárnap délután: *Violetta.* Rendes helyárak.

Vasárnap este: *Violetta.* Bérletszünet.

Karády Katalin vendégszereplése

Napokon keresztül valósagos láz öntötte el Debrecen szinház- és mozilátogató közönségét s az ember amerre ment, mindenütt ezt hallotta: „Jön Karády!"... És csakugyan jött és győzött... Akik kedden ott voltak *Karády Katalin* estjén a Csokonai Szinházban, egy olyan ünnepélyszámba menő estnek voltak tanui, amire hosszú-hosszú időn keresztül fognak visszaemlékezni s az az ünneplő siker, amely robbanó erővel csattant fel a nagyszerű művésznő számai után, a kétségtelen „beérkezés" győzelmét jelentették. A film után az élő Karády értékeinek vonzó hatásaival kellett meghódítani a közönséget, mert az a tévhit általánosságban, hogy a film a maga technikai csodáival és fogásaival csak annyit enged láttatni, érzékeltetni, amennyit a film rendezője és operatőrje jónak lát. Kellemes meglepetésként hatott tehát, hogy az élő Karády a maga hús-vér mivoltában szebb, érdekesebb és vonzóbb, mint ahogyan filmjei után ismerjük őt. Előadásmodora, énekkészsége pedig a maga nemében egyedülálló művészetet képvisel, annyival is inkább, mert az előadásnak ezt a sajátos stílusát maga építette ki önmaga számára és lebilincselő adottságaival emelte művészi szintre. A kedd esti bemutatkozása alkalmával minden számát robbanó siker követte s előadás végeztével a közönség tetszésnyilvánítása olyan követelő erejű volt, hogy csak ráadásszámok előadásával lehetett azt kielégíteni.

A Csokonai Színház művészegyüttese prózai műsorszámok beiktatásával igyekezett változatossá tenni az egyébként is nagy sikerre számottartó estet. *Zilahy Lajos* és *Herczeg Ferenc* egyfelvonásosai kerültek bemutatásra nagyszerű készültség mellett szinvonalas előadásban. Az értékes egyfelvonásos darabokban szereplő színészek, így: *Moory Lucy, Almássy Judit, Unger István, Zách János, Márky Géza, Rajz János, Selmeczy Mihály* és *Kormos Ferenc* kiváló művészettel oldották meg feladataikat. Elsőrendű játékuk nagyban emelte az emlékezetes est sikerét. A konferanszié szerepében *vitéz Molnár Iván* jeleskedett és szellemes tréfáival sok kedves percet szerzett a közönségnek.

Csokonai Színház

Csütörtökön este is:

Karády Katalin

Pénteken huszonötödször

Bolond Ásvayné

Tisztviselőest filléres helyárakkal

Szombattól nagy eredeti ujdonság:

Violetta

Szonáta-est a Zeneiskolában

Kedden este tartotta *Erdész Mihály* és *Galánffy Lajos* zeneiskolai tanár szonátaestjét a Városi Zeneiskola dísztermében. Meg kell állapítani, hogy a kamarazenekultusz az utóbbi időben meglehetősen elhanyagolt Debrecenben s így örömmel üdvözlünk minden ezirányú megnyilatkozást. Helyénvaló meglátás sugallta ez est megrendezésének szükségességét s ha a nyujtott produkció nem is elégítette ki százszázalékosan igényeinket, mégis dicséret illeti azt az ambíciót, azt az idő és erő befektetést, amit ennek az estnek létrehozása igényelt. A bemutatott műveknél legfőként a kiegyenlítettség hiányát kifogásoljuk: a túl erős zongorajáték mellett a másodrendűség vonalára került Erdész Mihály cellojátéka. A szépszámú közönség elismeréssel fogadta és hosszasan ünnepelte az előadókat.

Kultur-előadás a Máv. műhelytelepen

Kedden délután rendkívül tanulságos és érdekes előadást tartott „Körösmező és vidéke" címmel **Kretz Károly** erdőfőmérnök a MÁV műhely színháztermében, amikor saját keskenyfilmfelvételeivel mutatta be az erdőrengetegek és a havasok titokzatos világát. Előadása előtt **Sidó Zoltán** jelentette be az Egyetértés kiváló dalkarának szereplését Szigethy Gyula karigazgató vezetésével. A dalárda három énekszámát nagy műélvezettel hallgatta meg a nagyszámú közönség. Az illusztris előadót **Oppel Andor** mérnök mutatta be a közönségnek s kit már egy régebbi előadásából kifolyólag nagy ovációval fogadtak. **Kretz** erdőfőmérnök előljáró beszédében tömören összefoglalta a havasok és erdők húszéves rabságát és a visszatérés örömeit. Majd lepergettette a meseszép vidék festői tájait. Láttuk a Pietros 3020 méteres havas csúcsait s távlatból a Horthy-csúcs fejedelmi magaslatát. Bemutatta az erdőkitermelést úgy nyáron, mint télen. A Tisza eredetét, a duzzasztó vízműveket, a tutajozást, a faúsztatást. A kiváló előadót a közönség melegen ünnepelte, aki viszonzásul ígéretet tett, hogy **érdekes előadását e hó 4-én, csütörtök délután örömmel megismétli.** A kísérő műsorban szerepelt **Soltész Anna**, aki jazzkísérettel három dalt énekelt el nagy sikerrel. **Szűcs Károly** saját versét szavalta el nagy hatással. **Kovács Gyula**, a kitűnő énekes Vajda Imre három magyar nótaszerzeményét énekelte el nagy sikerrel. A szerzővel együtt melegen ünnepelték. —ó. —a.

Iparosok gyüjtése a honvéd-családokért

A hadbavonultak családjai részére folyó iparos gyüjtés újabb eredményei a következők:

Kovács Béla asztalosmester 50 P, Miskolczy Gyula asztalosmester 30 P, segédei 10 P, Ónody József kőműves, Szűcs Ferenc pékmester 20—20 P.

Az Ipartestület gyüjtőívén Lajos Béla aljegyző kezéhez a következő befizetések történtek:

Karsai István burgonyafeldolgozó 100 P, Pannónia nyomda, Egyetemi nyomda, Lehotai Pál nyomdászmester, Polgári Gyula cséplőgéptulajdonos, Fogarasi István ostorszíjkészítő 50—50 P, Csonka Géza orvosi műszerész 47 P, Jámbor Lajos szűcs 30 P, Lehotai nyomda személyzete, Pannónia nyomda személyzete 10—10 P, Tóth Ferenc nyomdász, Gáthi Imre és neje (Auguszta-szanatórium), Horváth Jenő fodrász (Arany Bika) 20—20 P, Gara Sándor 15 P, Csonka Gábor orvosi műszerész 50 P, Mester Lajos csizmadiamester 30 P.

Gyermekek

önként kérik a hashajtót ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitünő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek.

DARMOL

Üzenetek a frontról

Pataky Sándor zászlós a 113/51. tábori postaszám alól kéri édesapját *Derecskén*, hogy a tárgyaláson tanuként való kihallgatásához okvetlen ragaszkodjék.

Turner József honvéd a 118/22. tábori postaszám alól közli édesanyjával *Egyeken*, hogy könnyebb sérüléssel kórházban van. Ne aggódjanak, mert néhány hét mulva gyógyultan otthon lesz.

Időszerű kislexikon

Törökországon van most a világ szeme... Kemál Atatürk megújított Törökországa alig egyötöde a régi nagy török birodalomnak s a világpolitikában ma jelentősebb tényező, mint volt a régi birodalom, amely sokáig csak a „beteg ember" szerepét játszotta a világ színpadán. Területe 760.000 négyzetkilométer, amelyből 23.000 az európai Törökország. Lakosainak száma meghaladja a tizenhatmilliót.

A mai háborúban elsőrendű fontossága van annak, hogy melyik oldalra csatlakozik az ország, amely helyzeti előnyein kívül még természeti kincsei révén is jelentős segítséget tud nyujtani. A hadianyaggyártás szempontjából fontos krómtermelése, amelyből a Németországgal kötött „krómszerződés" szerint egyre több jutott a harmadik birodalom hadiiparának. Mezőgazdasági szempontból értékes a török gyapot, az olaj és a gyapjú. Törökország pedig ezenkívül szervesen hozzátartozik a nagy közelkeleti petróleumrégióhoz. Mind az újonnan felfedezett petróleumforrások kiaknázása, mind pedig az egész ipar működése amerikai és angol tőkével folyik.

Súlyos vasúti baleset a püspökladányi állomáson

Tegnap este súlyos sérülésekkel, életveszélyes állapotban Debrecenbe szállították Balogh Lajos 61 éves ingatlanközvetítő, szentesi lakost.

Balogh Lajos a püspökladányi állomáson a mozgásban levő vonatról le akart szállni. Megcsúszott és olyan szerencsétlenül zuhant ki a lépcsőről, hogy teste a kerekek alá került és comb- és gerincoszloptöréssel szállították be vonaton a debreceni állomásra, ahonnan a mentők a sebészeti klinikára vitték.

Figyelem!
Figyelem! Figyelem!
Bútor,
rekamiét nálunk vegyen.
Modern
konyhák, fotelek, sezlonok.
Állandóan
olcsó árban kaphatók.
Megrendelést
tervek szerint készítek.
Szállított munkáinkért
mindenkor felelünk.

SzabóJózsef asztalos
TolnaiGábor kárpitos
Csapó u. Harminchárom
Címre kérjük vigyázni!

Központilag fogják intézni az egész ország közellátását

A közellátásügyi miniszterium irányítása alatt a közellátás minden ágával foglalkozó és az egész országra kiterjedő szervezet épül ki. A megszervezésnek az a célja, hogy **az ország minden részében egyformán pontosan és a szükségleteknek megfelelően tevékenykedjék a közellátási szolgálat.**

A szervező munka során megállapították az illetékes tényezők, hogy a központi irányításra és a közellátás egységes vezetésére igen nagy szükség volt.

Az új közellátási rend most már megszünteti egyes városok ellátása körül eddig tapasztalható fennakadásokat, nehézségeket és szembetűnő különbségeket. A közellátási szervezetben minden város szükségletét egyformán gyorsan biztosítják és mindenütt megszervezetten működik az elosztás szerve is.

Ki hinné?

Az 1940-es statisztikai adatok szerint *Budapesten 18.768 gyermekkel szemben 24.739 kutyát tartottak nyilván.* Valaki kiszámította, hogy ennek a kutyafalkának évi kincstári illetéke, a kutyafürdők évi forgalma és a kutyák eltartása *évente meghaladja a tízmillió pengőt.* Vagyis Budapesten 1940-ben ennyi pénzt adtak ki teljesen felesleges kiadásokra. Amennyi pénzt a kutyákra költöttek, annyival kevesebbet fordítottak az emberekre. Pedig ezen a pénzen sok családot lehetett volna segélyezni és sok gyermeket nevelni.

Azt se hinné el senki, ha a statisztikai adatok nem bizonyítanák, hogy 2 *magyar gyermek születésére esik 3 román, 3 szerb, 4 orosz gyermek születése.* Vagyis a körülöttünk lakó népek mind szaporábbak, mint a magyar. A Dunántúl, az Ormánság, a Garamvölgye után most már a Székelyföldön is préritűzként pusztít az *egyke*, miként azt a Református Élet c. hetilap legutóbbi száma is megállapítja. Mindenki tudja, hogy a *népszaporodásnak legalsóbb mértéke, ha 1000 lakosra számítva 18 szaporulat esik.* Ez az a határ, melyen alul már megkezdődik egy nép lassú fogyása. Nos, a magyar itt tart, ezen a határon. Ha innen még lejebb süllyed, már csak a halál csontos keze vár a nemzetre.

Kimutatták a legutóbbi népszámlálás alapján azt is, hogy *Magyarországon 140.000 agglegény van, 120.000 özvegy férfi és 17.000 elváltan élő.* A 4,250.000 férfilakosból tehát 277.000 magányosan élő férfi van az országban. Ennyi férfi fut a családi élet terheitől és így ennyivel kevesebb család van Magyarországon.

E letagadhatatlan tények súlyos következménye az, hogy álom marad az a bizonyos 20 milliós magyarság. — S mindez miért? — Mert a luxus kutyákra felesleges pénzt költünk, mert nem engedjük világra jönni a magyar gyermeket, mert a családi élet nem szent előttünk, mert az élvezetvágy nagyobb bennünk, mint az áldozatosság.

A családi élet problémáit tisztán a törvényhozás, pl. új örökösödési törvény útján megoldani alig lehetséges. Anyagi támogatással már valamivel előbbre visszük a családi élet jövendő boldogulását. Az egyszerű ember, nem érti meg a nemzetmentés, vagy az országépítés gyönyörűt eszméit, de ha az ONCSA új házat épít neki, vagy egybekelési segélyt nyújt, azt már megérti. A problémák végső fokon való megoldását azonban csak a lelkek megnevelésétől remélhetjük. A vallásos nevelés igazságaival nemcsak felvilágosít, hanem kegyelemeszközeivel erőt is ad a belátottak megvalósítására.

A magyar Katolikus Akció felelősségének teljes tudatában a *családmentés — nemzetmentés* jelszavát tűzte ki programmjául. Hiszi, hogy ha a családot megerősítette, sebeit begyógyította, akkor megmentette a nemzetet. A debreceni Katolikus Akció magáévá téve ezt a programmot, február hó folyamán *minden csütörtökön este fél hét órai kezdettel a Svetits intézet dísztermében előadássorozatot rendez.* Szóba kerülnek a családi élet vérző sebei, a polgári házasság, a válás, az egyke, a családi élet lelki és anyagi ügyei, szóval mindazok a kérdések, amelyek ma a családi életben a legsürgősebb megoldásokra várnak. Szeretettel hívunk meg mindenkit ezekre az előadásokra, melyekkel nemzetünknek szeretnénk szolgálatot tenni. Hiszen ha ezáltal csak egyetlen magyar családnak is használtunk, már nem volt hiábavaló a fáradozásunk.

Dr. Szabó János.

Február 1-től megszünt Berlinben a taxi-forgalom

Február 1-től kezdve Berlinben megszüntek a géperejű bérkocsik (taxik) forgalma. — Ettől az időponttól kezdve a közönség saját használatára nem veheti igénybe a taxikat. Minden kocsi a rendőrség rendelkezésére áll. A rendőrségtől kell engedélyt kérni a taxik igénybevételére s ott bírálják el a taxik használatának jogosságát.

Tanulmányi segélyt kapnak a városi tisztviselők gyermekei

A belügyminiszter a városok vezetőinek kívánságára még a mult évben elrendelte **külön városi tisztviselői országos segélyalap felállitását** s az alap céljaira átengedte a városokban beszedett anyakönyvi díjak felerészét. Az alap létesítéséről szóló végrehajtási utasítás most jelent meg a hivatalos lapban.

Az alapot a Városok Szövetsége kezeli. Segélyben részesülhetnek olyan városi tisztviselők gyermekei, akik iskolai tanulmányaikat szülőjük alkalmaztatási helyén megfelelő tanintézet vagy más továbbképzési lehetőség hiányában nem folytathatják, továbbá azok a városi tisztviselők, akik alkalmaztatási helyükön **két vagy több gyermeküknek iskoláztatásáról gondoskodnak.**

Az országos segélyalap terhére létesítenek olyan nevelőintézeteket is, amelyeknek célja a városi tisztviselők gyermekeinek ellátása és nevelése.

Segélyt csak közép- és középfokú iskolákban vagy főiskolán végzett tanulmányok folytatására lehet engedélyezni. A segély megállapításánál a folyamodók rászorultságát és gyermekeinek tanulmányi előmenetelét irányadóul kell venni, de különösen figyelemmel kell lenni a **hadviselt és a többgyermekes tisztviselők segélyezésére. A segély összege évente 600 pengő,** méltánylást érdemlő esetben azonban magasabb összegű segély folyósítható. Az évi segélyt két részletben folyósítják, a folyamodványokat május 31-ig kell beadni.

— **Új elsötétítési rend Olaszországban.** Az olasz hatóságok elrendelték, hogy az elsötétítést 18 órára kell végrehajtani. Az elsötétítés reggeli 6 óra 30 percig tart.

KARÁDY KATALIN
érdekes debreceni nyilatkozata

debreceni benyomásairól, a magyar filmszínész-gárga kialakulásának szükségességéről, egy sztár titkairól és legújabb filmjéről.

Karády Katalin, a legnépszerűbb magyar filmszínésznő, eddigi debreceni tartózkodása sok meglepetést hozott. Kiderült róla, hogy nemcsak nagyszerű művész, egyedülálló tehetség a maga nemében, hanem a legkedvesebb, legközvetlenebb egyéniségek egyike azok között a „sztárok" között, akik valaha is Debrecenben jártak. Itt megállapították, hogy mindaz, amit sztárros pózairól, a Karády-kultusz kinövéseiről és egyebekről összeírtak, tévedés . . . Ezzel szemben valóság perzselően forró, mély tiszta hangja, mely Magyarországon egy új sanzon-típust alakított ki, valóság közvetlen, finom játékkészsége, mellyel dalait aláfesti és valóság a közönségnek kirobbanó rajongása, mellyel Karády Katalint, aki bármit írnak is, az első igazi és kizárólag magyar filmszínésznőként vonul be a színészettörténetébe, minden fellépésén végig kíséri.

*

Karády Katalin a Csokonai Színházban Bakonyi Ödönnel a népszerű karmesterrel együtt átvette a próbán a számokat, majd kipróbálta a mikrofont. Olyan remeknek találta, hogy hálából Unger direktor nyakába ugrott és összecsókolta. U. Kováts Terus, aki ebben a pillanatban lépett be a színre, az ujságírókhoz fordult:

— Okvetlenül írjátok meg, — hogy Debrecenben az első csókot a férjem kapta Karády Katalintól.

*

A sebesült honvédek javára autogram-délutánt rendezett a Tóth-cukrászda külön helyiségében Karády Katalin. Nemcsak a helyiség, hanem előtte **az utca is megtelt Karády-rajongók ezreivel, valóságos forgalmi akadályt képezve, úgyhogy a rendőrség ügyelt a rend fenntartására.** Az autogramm-délután, melyen a Vöröskereszt képviseletében dr Tatay Zoltán polgármesterhelyettes, a Vöröskereszt elnöke és dr Gaertner István főorvos jelent meg, szép eredménnyel zárult.

Utána szükkörű társaságban, melynek tagjai voltak **Unger** István direktor, **U. Kováts** Terus, vitéz **Molnár** Iván és a debreceni lapok színházi munkatársai a Tóth cukrászda és espresso művészasztalánál tartotta meg sajtófogadását Karády Katalin és nyilatkozott a „Debreczen" munkatársának. Az autógramkérők elsöprő erejű rohama ekkor már kissé elcsitult a rubintvörös és aranysárga színekben szikrázó italok gyöngyöző fénye, a valódi feketének levegőt betöltő illata mellett kedves közvetlenséggel beszélt a legnépszerűbb és legnagyobb magyar filmszínésznő:

— **Másodszor vagyok debrecenben**, először négy éve énekeltem a Csokonai-színházban. Akkor keveset tudtam megfigyelni a városból, de ennek saját zárkózottságom az oka. Most szinte egyszerre megcsapott a szállodában, az utcán, a színházban az a rabulejtően kedves, meleg, magyarszívű, úri fogadtatás, amit csak itt éreztem. Nem volt ebben semmi hisztérikus sztárkultusz, ami számomra mindig érthetetlen és idegen, több volt annál: megbecsülő elismerés és ez igazán jól esett.

— **Az utam eléggé kalandos volt.** Budapestről Miskolcra tartva, a csúszós úton az árokba **fordultam az autóval** Hatvannál. — Szerencsére nem történt nagyobb baj. Miskolcon pedig Debrecenbe indulás előtt a „Korona" szállónál összegyült közönségből valaki becsapta az autóm ajtaját. — Egy órahosszat nem tudták kinyitni, végre a szellőztető ablakon egy kisfiú benyulva nyitotta fel az ajtót. Emiatt érkeztünk némi késéssel Debrecenbe. Debrecen közelében kinyitottuk a rádiót és kedves meglepetéssel hallottam a belgrádi műsorból egy Karády-lemezt.

— Mi igaz abból, hogy filmen szívesebben játszik, mint színpadon ? — kérdezzük.

— Ez igaz .. De csak filmgyártásunk első éveinek a kényszerhelyzetével magyarázható, hogy a filmszínésznek szinpadi művésznek is kellett lennie és fordítva. Ma már hála Istennek más a helyzet, filmgyártásunk fejlődése természetszerűen hozza magával, hogy kialakul egy kizárólag filmszínészgárda. Mivel az én adottságaim úgy érzem speciálisan a filmjátszásra predesztinálnak, a film az a keret, melyet egyéniségem legjobban kitölt, művészi szempontból is kötelességem kitartani mellette... Még akkor is, ha anyagilag rosszabbul jövök ki. Például a Fővárosi Operett Szinház már hosszabb idő óta hiv a „Fekete pillangó" c. Fényes Szabolcs-operett eljátszására, melynek főszerepét számomra írták. Mellesleg esti 800 pengő fellépti díjjal hivnak, ami aránytalanul kedvezőbb ajánlat, mint reggel 6 órától éjfélig filmet csinálni **De nem megyek művészi meggyőződésből, mert az én helyem a filmnél van. Aminthogy nem megyek külföldre sem, az elkápráztató összegü ajánlatok ellenére sem, mert érzem, hogy nekem még sok feladatom van itthon.**

— Tehát a Karády anyagiasságáról, a sztárgázsikról terjesztett hírek épp olyan mendemondák, mint azok a primadonnáskodó allürök, melyeket éppen Debrecenben cáfolt meg csattanósan.

A művésznő elkomorodik.

— Kérem: **én művészi meggyőződésemet soha, semmilyen összegért nem bocsátottam árúba, mindig azt csináltam, amit egy magasabb szempontból fontosnak tartottam.** Sztáros allürjeim nincsenek — a munka szent előttem, a filmgyártásban épp oly pontos vagyok, mint a Csokonai Szinház próbáján. Csak ember van előttem amiben tudok, igyekszem mindenütt segíteni. **Arról, hogy egyáltalán egészségtelen és rajtam kivül álló okokból kialakult, bár érthetően jól eső kultusz következtében mást hisznek rólam, nem tehetek.**

— A legutóbbi filmjeiről valamit..

— Most készült el „Ópiumkeringő' filmem, melyben Jávor partnerem. Legközelebbi alakításom a „Valamit visz a víz" Zilahy regényből készült film női főszerepe lesz. A forgató könyvet Zilahy Lajos írja. A kettő között bonyolítom le vidéki vendégjátékaimat, de már Szatmárra nem juthatok el, mert vasárnap Budapesten jótékonycélú előadáson lépek fel. Ezeket a hangversenye ket szivesen csinálom, ezek partnertől független, egyéni stilusu sanzonok.

Megtudjuk még, hogy Karády Katalin-lemezei tízezres példányokban készülnek, kedvenc saját filmjei a „Halálos csók" és „Ópiumkeringő" minden jótékony és kívánsághangversenyen szívesen fellép naponta 300—400 levelet kap, ezek jelentős részét a frontról. Két titkárnő szelektálja leveleit, melyekben hol feleségül kérik, hol ruhát és pénzt kérnek tőle. Minden levélre válaszol, a fontosabbakra sajátkezüleg. **Havonta négyezer pengőt költ levelezésre, mert bizony a levélírók válaszbélyeget nem csatolnak. — Megafonnal azért énekel, mert ahhoz a speciális sanzon-stilushoz melyet Karády termelt ki, ez illik. A végletekig zárkózott csak egy szük baráti körrel érintkezik a „slepp"-et nem szereti.** A kimerítő filmezések után szeret délig aludni s inkább éjszaka "él". — Titkos telefonja van, de azt is hetenként változtatja, mert a legfantasztikusabb órákban és kérésekkel csengetnek be hozzá, melyek közt a legkedvesebb egy tízéves kislányé volt, aki kérte, — hogy énekeljen egyet a telefonba. Nem igaz, hogy fél a kritikától de néhány művészi szemponton kivüli sajtótámadás riadttá és érzékennyé tette.

— Mit tart filmgyártásunk legnagyobb bajának ? — kérdezzük búcsúzóul ?

— A témahiányt — kapjuk a választ. Öt-hat téma közt kell mindig választanom egy-egy szerepet, de az igazi nagy témát még mindig várom.

A debreceni társulatra terelődik a szó.

— Micsoda nagyszerű művészek vannak Unger Pista társulatánál **Fenyvessy Éva kedves jó barátnőm**, régi ismerős vitéz Molnár Iván. Remek színészek Zách János, Moóry Lucy, Selmeczy Mihály, Kompóthy Gyula Unger Istvánról és Kovács Terusról nem is beszélve. De voltaképpen felsorolhatnám az egész társulatot.

*

Külön meg kell emlékeznünk a Tóth-cukrászda és espressoról, melynek művészasztala kedvelt találkozóhelye a debreceni színtársulat tagjainak. Tóth László cukrász, aki valóságos művésze mesterségének a debreceni intelligencia és művésztársaság kedvelt találkozó helyévé fejlesztette remek izléssel berendezett helyiségét. A Tóth cukrászda és espresso vendégei között megfordulnak a Debrecenben vendégszereplő művészek is. Jávor Páltól Bajor Gizig, Mezey Máriától Tolnay Klárig, minden vendégművész kedvenc helye lett debreceni tartózkodása alatt a szinházzal szemközt levő disztingvált pompás helyiség, ahol remek, illatos feketekávét, nagyszerű süteményeket és italokat s olyan figyelmes kiszolgálást lehet találni amit csak egy olyan művészetkedvelő ember nyujthat —, mint Tóth László.

Karády Katalin sajtófogadására és a sebesült honvédek javára tartott autogram-délutánra is készséggel engedte át Tóth László cukrászdáját. A vendégművész nő elragadtatással szemlélte a helyiséget, melyről kijelentette, hogy vetekszik a legszebb, legintimebb fővárosi espressókkal.

— Mindennap eljövök debreceni tartózkodásom alatt — igérte Karády utánozhatatlan bájjal, amikor a sajtófogadás és az autogramosztás szerencsésen befejeződött. Kár, hogy nem lehet ezt a helyiséget étellel, itallal, ahogy van a filmgyár szomszédságába áttelepíteni. Búcsúzás előtt azonban még hálából lefényképeztette magát Tóth mesterrel aki véleménye szerint a legjobb krémest és a legzamatosabb fekete kávét adja

Hagyományos siker a Csaba táncestélyen

Debrecen és a Tiszántúl egyik legnagyszabásúbb és legelőkelőbb bálja évtizedek óta a debreceni orvoskari „Csaba" B. E. „Csaba" bálja volt. Ezévben a háborús viszonyok következtében szerényebb keretek között rendezték meg a „Csaba"-bálok helyébe lépő *„Csaba"-táncestélyt.*

Hat óra volt talán, amikor ifj. *Magyari* Gyuszi a „Csaba"-indulót intonálta s bevonultak a nyitópárok. Felhangzott a hagyományos csárdás *„Hallod-e rózsám Katika . . ."* s kezdetét vette a tánc, amely a félórás szupé után egészen tizenegyig tartott.

Feljegyeztük s itt adjuk a tizenhét elsőbálozó bájos lány nevét: *Tookos* Ildikó, *Darkó* Klára, *Orbán* Katalin, *Bőgel* Anikó, *Mező* Piroska, nemes *Szabó* Kornélia, *Orosz* Hajnalka, *Imre* Katalin, *Nikodémusz* Nelly, *Magi* Éva, *Pozder* Dámi, *Fodor* Mária, *Erdei* Vali, *Sas* Margit, *Mitrovics* Klári, *Kovács* Irén és *Kiss* Anci.

A hangulat békebeli volt. Mindenki jól érezte magát a „Csaban", lányok, mamák táncosok — és a rendezők, akik örültek a sikernek.

A táncestélyen megjelent előkelőségek, *Szilassy* László főispán, dr. *Csilléry* András ny. miniszter, professzor, dr. *Went* István orvoskari dékán, dr. *Jeney* Endre prodékán, dr. *Borsos-Nachtnébel* Ödön, dr. *Kovács* Ferenc és dr. *Szalay* Sándor professzorok is megelégedéssel szemlélték az ifjúság boldog, de a mai időknek megfelelően szerény mulatságát.

A táncestély közönségében érdekes szinfoltot jelentett a Debrecenben időző *finn vendégek csoportja.*

Hogy az idei „Csaba"-táncestély nem maradt el a békebeli nagy bálok sikerétől, abban a nagyszámú rendezőhad körültekintő, gondos munkájának köszönhető. Dr. *Kiss* István vezér, *Matkó* László főudvarnagy, *Bagdy* Dániel kulturális alvezér, *Varga* Emil, *Szilágyi Tibor* és *Berta* Tibor fáradoztak különösen sokat a siker érdekében.

Rejtélyesen eltünt 4000 pengő és egy hajnali fosztogatás ügyében sikeres nyomozást végzett a debreceni rendőrség

Kelecsi Mihály bellegelői gazdálkodó feljelentést tett a debreceni rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik az elmúlt éjszaka kifosztották, elvitték 4000 pengőjét.

Kelecsi január 31-én eladta hat ökrét és az azok vételárából fennmaradt **4000 pengőt egy levéltárcában kiskabátja belső zsebében helyezte el.** A sikerült vásár feletti örömében több debreceni vendéglőt meglátogatott és meglehetősen ittasan indult el zárórakor egy kis levegőzésre. A nagymennyiségben és különböző helyeken fogyasztott italoktól teljesen elvesztette öntudatát, maga sem tudta, hogy a város milyen részein fordult meg és főleg azt a rejtélyt nem bírta megfejteni, hogyan került a hajnali órákban a Honvéd és Csemete utcák sarkára, ahol a friss hajnali szellőtől némileg magához térve haza tudott menni városi lakására.

Másnap meglehetősen későn ébredt és **öltözködés közben megdöbbenve állapította meg, hogy zsebéből eltünt a levéltárca, melyben az italozásra költött 50 pengő kivételével ott volt az ökrök ára.**

A rendőrségre sietett és feljelentést tett ismeretlen tettes ellen. **Leviczky Tibor detektív a megindított nyomozás során megállapította, hogy három fiatalember volt a tettes, akik közismert résztvevői a debreceni kártya- és billiárdcsatáknak és notórius kártyásokként ismerik őket.** Kihallgatta a társaság két tagját, akik tagadták, hogy ők fosztották volna ki Kelecsi Mihályt. Maga a károsult gazdálkodó is felkereste a gyanúsítottakat és kérte őket, hogy adják vissza a pénzt, abban az esetben visszavonja a feljelentést. A két fiatalember azonban makacsul tagadta, hogy részük lenne a pénz eltűnésében.

Közben Leviczky Tibor detektív kézrekerítette a társaság harmadik tagját, aki kihallgatás közben a keresztkérdések súlya alatt megtört és **beismerte, hogy valóban ők találták meg a Csemete-utcán ittasan bolyongó gazdálkodót, támogatni kezdték, majd kiszedték zsebéből pénztárcáját és otthagyták az utcán. A pénztárcában 3950 pengőt találtak. A pénz — mondotta — Rácz Sándor 29 éves szobafestősegéd, Honvéd-utca 64. szám alatti lakos társuknál van.** A detektív lement a helyszínre, ott azonban ekkor már nem találta Ráczot és a házkutatás is eredménytelennek bizonyult. Az esti órákban azonban egyik vendéglőben Leviczky detektív elfogta Rácz Sándort, aki bevallotta, hogy **a pénzt valóban ő rejtegeti és az a Honvéd-utca 64. szám alatti lakásán az istállóban a jászol alatt van 40 centiméter mélyen elásva.** A detektív ott meg is találta a pénzt, amit átadtak tulajdonosának. Mindössze 50 pengő hiányzott az összegből, a tettesek azonban hangoztatják, hogy az már nem is volt meg, amikor ők elvették a pénzt, akkor sem. A rendőrség a három tettes ellen megindította az eljárást.

Könyveket és könyvtárakat
állandóan a legmagasabb áron vesz
Grünmann Sándor
könyvkereskedő Piac u. 53.

Finn vendégek Debrecenben

Néhánynapos tartózkodásra finn vendégek érkeztek Debrecenbe, akik a finn hadsereg tagjai és alaposan kivették részüket a háborúból.

A finn vendégek dr **Lengyel Imre** tanársegéd, az idegenforgalmi hivatal vezetője által összeállított városismertető programm kapcsán megtekintették kedden a város nevezetességeit. Előbb a Déri-múzeumot keresték fel, ahol **Sőregi János** múzeumigazgató megkapó szavakkal köszöntötte a testvérnemzet fiait, élvezetes magyarázatok között mutatva be a múzeum kincses gazdagságú anyagát. Innen a Nagytemplomba és Kollégiumba mentek a finn vendégek, ahol **Lukács László** könyvtártiszt mutatta be a nevezetességeket, a kollégiumi nagykönyvár nagybecsű anyagát.

A további programm során a finn vendégek megtekintették a klinikai épületeket. Hosszabban időztek a gyermekklinikánál, ahol dr **Bókay Zoltán** professzor üdvözölte őket, majd **Boda Pál** tanár vezetésével megszemlélték a klinika korszerű berendezéseit. Innen a kórbonctani intézethez mentek, ahol **Borsos-Nachtnebel** professzor köszöntötte és dr **Korill Ferenc** tanársegéd vezette végig őket az épület berendezéseit megmutatva. Majd a főzőkonyhát szemlélték meg, melynek főnökasszonya, **Hennel Oszkárné** lekötelező szivélyességgel mutatta be a látnivalókat a finn vendégeknek. Ezután dr **Lengyel Imre** idegenforgalmi hivatali igazgató vezetésével megtekintették a központi egyetem épületét. A finn vendégek elragadtatással nyilatkoztak a látottakról, Debrecen kultúrájáról.

A Hajnal-utcai lakosság kéri az utca régi nevének meghagyását

A Hajnal-utcát — mint ismeretes — a közelmultban 39-es gyalogezred-utcának nevezték el. Az utca lakossága ezzel kapcsolatban beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez, hogy hagyják meg az utca régi, szép nevét. A beadványban hangsúlyozzák az érdekelt lakosok, hogy kérésük nem a „39-es gyalogezred-utca" elnevezés ellen irányul, hiszen minden debreceni ember büszkeséggel gondol a 39-es gyalogezred hőstetteire és természetesnek, szükségesnek találja, hogy ezt a nevet viselje valamelyik debreceni utca. Kérik azonban, hogy a régi, szép debreceni utcaneveket hagyják meg és inkább a közömbös nevű utcákat kereszteljék át. A Hajnal-utcai lakosok adott esettel kapcsolatban javasolják, hogy a Pavillon laktanya előtti teret nevezzék el a „39-es gyalogezred-tér"-nek.

Dr. Kürthyné
Máriássy Magda **táncintézetében** február 10-én haladók részére **tanfolyam kezdődik.**
Péterfia 30.

HIREK

DOLGOZIASS, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata január 30-án reggel 8 órától, február 6-án reggel 8 óráig: „Arany angyal" Piac u. 50 sz telefon: 34-06. — „Reménység" Csapó u. 22 telefon 14-21. „Szent Háromság" Homokkert, Szabó Kálmán u. 14. telefon: 17-07. — „Sas" Hatvan u. 66., telefon: 39-19.

„Ha fénylik Gyertyaszentelő, az iziket is vedd elő"

— tartja a regi mondás és az öreg tapasztalt gazdák beszélik, hogy igaza is van a mondásnak, mert abban az esetben, ha Gyertyaszentelő ünnepén meg fénylik a téli nap, akkor hidegebb idők várhatók és a tartós, hosszú tél miatt fogytán lesz a takarmány „az iziket is vedd elő".

Gyertyaszentelő napján az iden nem fénylett a téli nap, nem volt hideg, sőt alacsony sűrű esőfellegek borították az eget és valóságos koratavaszi zapor mosta el a földekről a hótakarót.

Gyertyaszentelő napjával kapcsolatban a medve is szerepet kap, mint időjós és úgy tartják, hogy a barlangjából előbúvó medve, ha meglátja az árnyékát Gyertyaszentelőkor, akkor visszafordul, hogy tovább aludja téli álmát, mert még hideg idők várhatók és soká lesz tavasz, ha nem látja az árnyékát, akkor nem búvik vissza barlangjába, várja a közeledő tavaszi napokat.

Az idei Gyertyaszentelő igen jól viselte magát, úgy a gazdák, mint a medve szempontjából. A borus esőző időből arra következtetnek, hogy korán jön a tavasz és a télből hátralévő napok már nem lesznek nagyon hidegek.

— **Értesítem az érdekelt ügykereső közönséget, hogy a városi új katonai és illetőségi ügyosztály** folyó hó 3-án a rendőrségi épületből Ferenc József-út 28/b. szám alá (Dobozi-átjáró) költözött át. Az új ügyosztály vezetője Dömsödy Imre városi tanácsnok, aki ezentúl az I. fokú közigazgatási hatóság és a VI. közigazgatási rendészeti ügyosztály további vezetését is ellátja. Ehhez képest az ügyosztályvezető tanácsnok az I. fokú közigazgatási hatóságnál és a közigazgatási rendészeti ügyosztálynál délelőtt 11 óráig, míg a katonai és illetőségi ügyosztálynál délelőtt 11-től 2 óráig tart rendszerint hivatalos órát. Egyebekben az eddigi hivatalos órák az említett ügyosztályoknál változatlanul maradnak. Polgármester.

— **Meghosszabbították a munkaidőt Olaszországban.** Március 31-től kezdve minden ipari vállalatban a heti munkaidőt legalább 48 órára kell emelni.

Hamis bélyegzővel nagymennyiségű húst és szalonnát csaltak ki egyik debreceni hentesüzletből

A debreceni rendőrségen feljelentést tett Németh József, Kossuth utca 57. szám alatti lakos, a Bőde Gyula hentesüzlet cégvezetője ismeretlen tettes ellen, aki hamis bélyegző segítségével a blokkokra rányomva a „fizetve" jelzést és így kicsalva az árut sorozatosan megkárosította a céget. Figyelni kezdték az üzletben *a hamis bélyegző segítségével manipulálókat és az egyik kiszolgálóleány észrevette, hogy egy átadott blokkon hamis bélyegző van. Rendőrt hívott és a blokkot átnyujtó fiatal lányt előállították a rendőrségre.*

Az előállított fiatal lány az ügyben a nyomozást végző Asztalos Sándor detektívnek kihallgatásakor előadta, hogy Miski Ida 19 éves Déli sor 25. szám alatti lakos, aki tettenérése alkalmával marhahúst vásárolt. Mikor megkapta a két blokkot, a már otthon zöldszínű festékkel átitatott bélyegzőpárnába mártott bélyegzővel a tumultusban hirtelen rányomta a kapott két blokkra a *„fizetve"* jelzést és aztán jelentkezett annak kiváltására. Kikérdezése során előadta, hogy *decemberben egy vásárlása alkalmával látta, hogy egy asszony a tumultusban, mikor a pénztárosnő félrenézett, hirtelen felkapta az asztalon levő bélyegzőt és azzal ráütötte a „fizetve" jelzést a blokkjára.* Elmondotta az esetet bátyjának, Misky Géza fodrász, Déli sor 25. sz. alatti lakosnak, aki vásárolt a Bődecégnél használthoz hasonló bélyegzőt. Mivel az új bélyegző még túléles volt, a hentesüzletben használt pedig már megkopott, tüzes kályhánál eltompították azt és így használták. A manipulációt december óta bátyjával *együtt sorozatosan üztek, főleg szombati napokon, amikor nagy tumultus volt az üzletben és körülbelül 60 esetben 8—10 pengős tételekkel károsították meg a Bőde-céget.*

A kihallgatások befejezése után a rendőrség megindítja az eljárást az ügyben.

— **Debreceni írónő esküvője.** Laskay Erzsike és Rózsa Lajos február elsején házasságot kötöttek. Laskay Erzsikét jól ismerik Debrecenben, mint finomtollú tehetséges írónőt, akinek több szép költeménye jelent meg lapunk hasábjain is. Irodalmi működését férjhezmenése után a fővárosban folytatja, ahol már eddig is több folyóirat közölte verseit, számos irodalmi sikere volt.

— **Pilder Mária előadása a Református Nőszövetségben.** Pilder Mária előadását már régen várja a debreceni ref. női társadalom. Az erdélyi nőszövetségek e rendkívül mélyhatású előadónője, aki jelenleg a kolozsvári diakonisszák tanárnője, az egyetemi ref. nőszövetség vendégeként érkezik Debrecenbe s február hó 8-án, hétfőn délután négy órakor tart előadást az egyetemi templomház nagytermében. Érdekessége lesz a konferenciának, ahol csak nők vehetnek részt, hogy az összejövetel második részében Pilder Mária a nők írásban vagy szóban hozzá intézett kérdésére válaszolni fog. Egyébként a konferencia vezérelőadásának címe: „A nőszövetségi munka lelki törvénye." A Református Nőszövetség minden református nőt szívesen lát. Bejárat az egyetemi templom torony alatti ajtajánál.

— **A Csokonai Kör választmányi ülése nem pénteken, hanem ma, csütörtökön délután 6 órakor lesz a Déri-múzeumban.** Az elnökség közli, hogy ez a mai ülés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes.

— **A Német Tudományos Intézet vezetősége** közli az érdekeltekkel, hogy kezdők és kevéssé haladók számára a megbeszélés a mai napon 6, illetve 7 órakor lesz a Német Tudományos Intézet helyiségében (Ferenc József-út 22. II. emelet). Beiratkozások korlátolt számban még lehetségesek a jelzett időpontban.

— **Tejhamisítás miatt letartóztattak egy hódmezővásárhelyi földbirtokost.** Hódmezővásárhelynek kínos szenzációja van: egy munkásasszony feljelentése nyomán a rendőrség vizsgálatot indított a hódmezővásárhelyi Tejüzem ellen, melynek elnökét, Bodrogi Sándor földbirtokost a nyomozás eredményeként letartóztatták és internálási javaslatot tettek ellene. Megállapították, hogy a Tejüzem éveken át vizes tejet szállított a város közönségének, a tízdékásnak jelzett vaj csak nyolc dekát tartalmazott s az is két fillérrel drágábban került forgalomba.

— **Leánya született Maria José olasz koronahercegnőnek.** Kedden reggel a római Quirinál palotában Maria José koronahercegnő egészséges leánygyermeknek adott életet. Az újszülött hercegnő a koronahercegi párnak negyedik gyermeke és a Beatrice nevet kapta.

— **A balszemét kilőtték** a fényeslitkei határban Márta Borbála 13 éves leánynak, akit a debreceni klinikán vettek ápolás alá. A csendőrség megkezdte a nyomozást annak megállapítására, hogy ki volt a gondatlan, kinek a fegyveréből csapódott a golyó a leányka szemébe.

* **Fiatal tisztviselőnőt** felvesz a Takarékosság Rt.

* **Eljegyzés.** Miklós Pirit eljegyezte Mayer Manó kereskedő (Debrecen).

* **Kletz Károly főerdőmérnök** a mai napon, csütörtökön délután 4 órakor megismétli „Kőrösmező és vidéke" címen tartott előadását a MÁV műhelyi „Egyetértés" színháztermében. A gyönyörű színes filmek és képek iránt érdeklődő közönséget az „Egyetértés" vezetősége szívesen látja.

* **Kerekes Gyuláné,** MÁV főtanácsos özvegye felkéri azokat a személyeket, akik 1942 augusztus 17-én látták, amint őt a színház előtt egy kerékpáros elütötte, hogy címüket közöljék dr Szútor Béla ügyvéddel, Deák Ferenc-utca 10., vagy telefonon 29-92.

* **Zongora-, jazzzongoratanítás** Bálint Ágnes áll. kép. okl. zenetanárnál, Werbőczy 4. II. 7.

* **Rossz gumicipőjét** ne dobja el, megjavítom, cippzárt igazítok, újat teszek. Kovács, Deák Ferenc-utca 3.

* **Az egypengős debreceni hadirokkant-sorsjegy egyes nyereményei megtekinthetők a Tóth Gyula vasárunagykereskedés kirakatában** városháza épület. Ugyanott az üzletben, valamint sorsjegyárudákban és egyes dohánytőzsdékben sorsjegyek korlátozott mennyiségben kaphatók.

* **Dr Naményi Gyuláné** Szentendrey Olga gyorsíró-, gépíróiskolájában február elsején tanfolyamkezdés. Előkészítés államvizsgára. Vidékieknek vasútkedvezmény. (Főigazgatói engedélyezés 6475.) Batthyány 1. Telefon: húsz-hetvenhét.

P. Kiss Szaléz a csapókerti r. kat. templomban

Kedden délután az eső és a rossz idő ellenére is egészen megtöltötték a hívek a Jézus Szíve templomot, hogy meghallgassák szeretett plébánosuk várvavárt beszédét. Bevezetőben rámutatott arra a meghálálhatatlan és önzetlen szolgálatra, amit a hívek érdekében és a templomért Kummergruber tanár az elmult évben is tett. Az ő munkája szinte pótolhatatlan. Ő marad továbbra is a templom lelke és jószelleme. Mi csak abban segítünk neki, hogy akik eddig nem jöttek a templomba, részint mert be sem fértek volna, azokat is közelebb hozzuk az Istenhez. Másrészt, módot kívánunk adni arra, hogy a hívek találkozhassanak a saját területükön plébánosukkal, illetve a gondozásukra idehelyezett lelkiatyákkal. Felhívta a hívek figyelmét arra a szervezői munkára, amelynek meg kell indulnia. Kiemelte e munka nagy áldozatot jelentő fáradságát, de a gyertyaszentelés szertartásából kiemelt nagyszerű példákkal bizonyította ennek az áldozatosságnak nemcsak vallási, hanem egyéni családi, társadalmi és magyar jelentőségét.

Az egész beszéd a legemelkedettebb hangulatot váltotta ki a hallgatókból. Beszéde után a páter litániát végzett és meghívta a híveket a katolikus iskolába az ügyek részletes megbeszélése végett. Egyelőre annyi bizonyos, hogy Kummergruber tanár úr nagyi szentmiséjén kívül *minden kedden és szombaton* reggel 9 órakor lesz szentmise a Jézus Szíve templomban. A szentmisék előtt lehet gyónni. Vasárnaponkint pedig 9 órakor a tanár úr, 11 órakor pedig a ferences atyák fognak szentmisét és rövid oltárbeszédet mondani.

Keresztteléseket, esküvőket mindig kedden, szombaton vagy vasárnap kell majd jelenteni, amikor az atyák ott találhatók. Egy lelkes kis csoport vállalkozott végül arra, hogy a Mikes Kelemen utca 11. számú házban berendezendő iroda és lakás ügyét megoldani törekszik.

— **Ittasságában felakasztotta magát** Iklódy Sándor 60 éves Bekecs-utcai lakos a Dobozy-temetőben egy fejfára. A hatóság boncolást rendelt el és annak során állapították meg, hogy Iklódy részeg volt, amikor felakasztotta magát.

— **A debreceni Tűzharcos Szövetség műsoros toborzást** rendezett a MÁV Egyetértés dísztermében. A táborozáson megjelent Diószegi Dezső ny. ezredes, Génessy Sándor MÁV műhelyfőnök. — Szabó Pál tűzharcos emlékbeszédében megemlékezett az elnökségnek a bajtársak érdekében végzett munkájáról, az öreg harcosok hadipótlék kiterjesztéséről. Diószegi Dezső ny. ezredes ügyvezető elnök válaszában rámutatott arra, hogy ennek a háborúnak győztes kialakulása sorsdöntő számunkra. Békében áldozatos munkával, háborúban, ha kell fegyverrel és vérünkkel védjük meg hazánkat. Kunstár Antal szavalata, Vajda Imre saját szerzeményű dalaiból előadott énekszámai után családias vacsorán bajtársias hangulatban beszélgettek el a megjelentek, akik önkéntes adományokkal járultak hozzá a honvédcsaládok megsegítésére megindult sikerhez.

Hölgyeim! Modern, elegáns ruháit keszittesse a most megnyilt „Irén" szalonban Piac u. 42. (Pannon a udvar) ct. TISZAINE Kovács Irén

Veress Géza nádudvari ny. lelkipásztor meghalt

Mint részvéttel értesülünk **Veress Géza nyug. ref.** lelkipásztor életének 80. évében meghalt. Az elhunyt kiváló lelkész volt, évtizedeken át a nádudvari egyházkerületnek. Nyugalombavonulása után Debrecenbe költözött. Halála széles körben keltett mély részvétet.

Dr Veress Géza városi főjegyző, gazdasági tanácsnok édesatyját gyászolja az elhunyt.

GYÁSZROVAT

Veress Géza nyug. ref. lelkipásztor 80 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután ½4 órakor lesz a köztemető dísz-ravatalozó teréből. Lakás: Vígkedvű Mihály-u. 12. Danko temetkezés.

Id. Nagy Ferenc gazdálkodó 72 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután ½4 órakor lesz a köztemető II/b ravatalozó teréből. Lakás: Belegelő 116. Dankó temetkezés.

Vargan Mária 5 éves gyermek temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a köztemető IV. ravatalozójából ref. szertartással. Lakás: Homok-u. 41. Pusztai temetkezés.

Paksi Lajos 4 hónapos korában elhunyt. Temetése csütörtökön 2 órakor lesz a 4-es ravatalozóból. Lakás: Pósa-utca 15. Gebauer cég rendezi.

Tóth Józsefné Tokai Mária 48. életében elhunyt. Temetése ma délután fél 3 órakor lesz a köztemető 2. ravatalozó teréből. Lakás: Ondód, Vedres-dülő 14. Temetését Bartha vállalata végzi.

Nagy Lajosné Iván Zsuzsánna 54 éves temetése csütörtökön 3 órakor lesz a II/a teremből református szertartással. Lakás: Mátyás király-u. 12. Csurka temetkezés.

Földesi Balázs 29 éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön félháromkor lesz az alagsorból református szertartással. Lakásunk: Homok-utca 44. Csurka temetkezés.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága édesanyánk, nagymamánk, anyósunk, özv. Boros Józsefné temetésén mély fájdalmunkban együttéreztek velünk, őszinte köszönetet mondunk. Tóth Károly és Pólyik Árpád családja.

— **Füredi Gusztávné temetése.** Benőséges részvét mellett szentelték be szerdán délután a köztemető díszravatalozó termében Füredi Gusztávné szül. Halácsy Margit zenetanárnő koporsóját. A ravatalra sok koszorút és virágot küldtek, így a városi zenede és a volt tanítványok. A beszentelést dr Bánáss László prépost-kanonok végezte. A beszentelés után Budapestre szállították a koporsót, ahol a Kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra.

— **Összeégett a felrobbant petróleumtól egy apa és négy gyermeke.** A vasmegyei Kenéz községben súlyos szerencsétlenség történt. Bíró János földműves az istállóban foglalatoskodott, míg legnagyobb gyermeke, a tízesztendős Ilonka tüzet akart rakni a kályhába. A fát jól megöntözte petróleummal és úgy akarta meggyujtani. — A gyufától a petróleum felrobbant, a lángok meggyujtották a kislány ruháját és a bútorokat. Az égő szobában tartózkodott még Bíróék három apró gyermeke, akiknek segélykiáltására berohant az apa és az égő ajtón át kivitte gyermekeit, akinek ruhájába is belekapott a tűz, az udvarra. A mentés közben ő maga is összeégett.

Vitaláta

Elfogultság nélkül mondhatom: ritkán volt a középeurópai közélemezési és egészségügyi frontnak kimagaslóbb és döntőbb jelentőségű eseménye, mint az a korszakalkotó győzelem, amidőn az Általános Elelmiszer- és Potanyagforgalmi Részvénytársaság hosszas kísérletezés és lankadást nem ismerő, verejtékes kutatás után, végre, valahára, mégis csak kitermelte az igazi, valódi, egyetlen és százszázalékosan Tyé-vitamintartalmú uborkasalátát, amelyet Vitaláta név alatt kívánt forgalomba hozni.

Mi sem természetesebb ugyebár, mint az, hogy a forgalombahozatal előtt bizonyos mértékig fel kellett kelteni a közönség érdeklődését a Vitaláta iránt, vagyis — mint mondani szokás — közkinccsé kellett tenni a Vitaláta nevet, amely nemes és önzetlen cél érdekében a Vitalátagyár a következő, jól bevált és közismert eredményességű módszereket vette igénybe:

Először jött a közönség csábítása.

Óriási, ritkítottan szedett és dupla-kövér betűkkel ékeskedő hirdetés jelent meg az összes elképzelhető lapokban a következő szöveggel: *Akar-e ön békét, nyugalmat, biztos megélhetést, egészséges gyermekeket és elégedett, gondtalan öregséget?*

— Hogyne akarnék? — gondolta magában az, aki elolvasta és aztán, egy lényegesen apróbb betűkkel szedett, újabb bekezdésből, bizonyos meghökkenéssel vette tudomasul, hogy ha mindezt akarja, akkor fogyasszon Vitaláta, egyedül szabadalmazott Tyé-vitamintartalmú uborkasalátát, mert attól testi és lelki kondíciója annyira megjavul, hogy a boldogság, vagyon és egészség szinte magától értetődő természetességgel hullik az ölébe.

Aztán, a csábítás után, jött a kábítás.

Ahova az ember ment, lépett, fordult és mozdulni merészkedett, mindig, mindenütt és mindenfelől csak ez az egy szó szökött a szemébe, fülébe és összes egyéb érzékszervei hatókörébe: Vitaláta.

Apró cédulák a földön: Vitaláta Nagy léggömbök az égen: Vitaláta! Neonfény a házak falán: *Vitaláta!* Vaksötét utcasarkokon dörgőhangú megafónok dübörgő szózata: *Vitaláta!*

És akkor, a csábítás és kábítás után jött a lázítás.

Vérvörös plakátok a házakon. *Ne tűrje tovább!* — aszondja. Ne tűrje ideges rosszullétét, apró szédüléseit, érelmeszesedését, köszvényes bántalmait és testének ma még észrevehetetlen, de már lappangó végelgyengülését! Egyék Vitalátát! Kérje mindenütt!!! Ahol nem adnak — követelje!!!

Aztán, a csábítás, kábítás és lázítás után jött a vetekedés, epekedés és fenyegetés.

Kora reggel levelet hozott a postás. A levélben egyetlen, vetekedő hangú sor: *Van-e fontosabb, mint az egészsége?* És másnap újabb levél: *Ha az egészsége fontos, egyék Vitalátát!*

Az epekedést viszont azzal keltették fel a lelkekben, hogy a moziban gyönyörű tájakat mutattak, ahol azt az igazándi, debizonymondom, hogy páratlanul utolérhetetlen, harmatos-hamvas Tyé-vitamin-uborkat szedik az uborkafáról szálegyenes növésű, karakánbajszú, pirospozsgás kertészlegények, majd a gyárba kerül az uborka, ahol a tűzről-pattant, kicsattanó egészségű, magyarruhás menyecskék aprítják salátává, közben a Té-vitaminhoz még Ypszilon-vitamint is hozzápácolnak, így lesz a té és ypszilonból együtt Tyé-vitamin és akkor a kertészlegények és menyecskék összedugják a fejüket és eléneklik azt a megható egyszerűségű, ősi népdalt: hogy:

Jaj, de jó a Vitaláta,
Éljen, aki kitaláta.

Na aztán, a vetekedés és az epekedés után jött a fenyegetés.

Újabb plakátok az utcán! Sárga alapszínen, vörös betűkkel! *Ön a halál fia — ha nem eszik Vitalátát!* Majd ugyanez tegezve: *Megállj, te nyomorult! Ettél már Vitalátát? Ugye nem? És miért? Na csak vigyázz, mert nagyon megbánhatod még.*

Végül, mikor aztán mindez megvolt és a Vitaláta híre-neve, ismerete, tisztelete és félelme már ott fészkelt mindenkinek az agyában, aki csak élt, lélegzett és eszmélni tudott, mikor már széles e világon mindenki beidegezte a létezését, fogyasztotta, vette, ette és szedte-vette, akkor az Általános Élelmiszer- és Pótanyagforgalmi Részvénytársaság rájött, hogy minekaprítsa ő fel azt a vacak uborkát salátának, mikor egészben is eladhatja, ugyanolyan hatással és eredménnyel.

Aminek folytán kidobta a piacra az épp olyan valódi, épp olyan hamisítatlan és hajszálnyi pontossággal ugyanannyi Tyé-vitamint tartalmazó konzerv uborkát, Vitaborka néven.

Vagyis most kezdhetném ezt a cikket megint elölről amihez azonban — Isten tudja: miért — nem érzek túlzottan lelkes ambíciót. Pedig a cikkhez való, epekedésre szánt moziverset már ki is találtam Így hangzana, hogy:

Jaj de jó a Vitaborka,
Ezt eszi a Zita Borka.

De azért a többit írja meg inkább valaki más.

Zágon István.

A Turul fővezérség budapesti ankétjáról kivonultak a megjelentek

Dr Tarnói (Kostyál) László, a Turul Szövetség megbízott fővezére ankétot hívott össze Budapestre abból a célból, hogy a 21 tagegyesület kérésére alapszabályok szerint kötelezőleg összehívandó rendkívüli követtábor elalasztásáról, illetve meg nem tartásáról tárgyaljanak. Budapest, Debrecen, Pécs, Kassa 21 egyetemi és főiskolai bajtársi egyesületének 39 kiküldöttje jelent meg az ankéton.

Dr **Tarnói (Kostyál) László** mondott beszédet az ankéton, amelyben magasröptű fejtegetések foglaltattak az ifjúság lényegéről. Az ifjúság — mondotta többek között — nem kor, hanem költői lélek, hősi szellem... A megbízott vezér beszédére az egyesületek nevében dr **Kiss István**, a debreceni „Csaba" B. E. vezére válaszolt. Az ifjúság megelégelte az eddig történteket, ankétokkal nem lehet elintézni az ügyet. A követtábor haladéktalan összehívását sürgette és választási fogások nélkül kell a tisztújítást megejteni és a Turul jövő sorsáról határozni. A továbbiakban foglalkozott a Turul jövőjével és hangoztatta, hogy megtartják a Turult is, sőt kifejlesztik, hogy minden magyar egyetemi hallgató megtalálja a helyét benne. Végezetül kifejezte a megjelent kiküldöttek egyöntetű véleményét, hogy a megbízott vezérség ankétja és az itt elhangzottak csupán mellébeszélés.

Ezek után a 39 kiküldött egyemberként felállott és elhagyta az ankét színhelyét. A budapesti „Csaba" helyiségében azután megbeszéléseket folytattak a kiküldöttek a Turul jövő célkitűzéséről.

A követtábor összehívására irányuló kérést egyébként a Turul Szövetség felügyeleti hatóságához, a kultuszminiszterhez memorandum formájában fogják felterjeszteni.

A jogász ifjúság nyilatkozata a bálrendezéssel kapcsolatban

Többen kérdést intéztek a jogászifjúság vezetőihez, hogy a hagyományos jogászestélyt milyen okok miatt nem rendezték meg.

Ezzel kapcsolatban közlik, hogy nem találták alkalmasnak az időt — még jótékony célzattal sem — nagyszabású táncestélyt rendezésére. Ezenkívül a jogászok felfogása az, hogy a mult széttőredezettségét jelképező egyesület különösen olyan, mely az egység megvalósításában tevékeny részt vett — mint például a jogászok egyesülete —, miután a debreceni egyetemi ifjúság egysége szervezetileg megvalósult, nem rendezhet táncestélyt egyéni kezdeményezésből.

Ez az egység gondolatának való ellentmondás volna.

Hogyan lehet szigetelő és fedéllemezt igényelni?

A szigetelő és fedéllemezt csakis meghatározott és pontosan körülírt építkezésekhez lehet eredményesen igényelni.

Az anyagot akár az anyagkereskedő, akár maga az építtető, vagy az érdekelt építési vállalkozó igényelheti, azonban igénylésében fel kell tüntetni, hogy ki építkezik, mit épít, mennyi s milyen anyagra van szüksége. Ezeket az adatokat hatóságilag igazoltatni kell.

Lehet egyszerre több személy számára, több építkezéshez is igényelni. Ez az eljárás akkor jöhet figyelembe, ha anyagkereskedő, vagy ipartestület igényel. Ez esetben külön lapon kell összeírni az építkező nevét, mit épít, mennyi és milyen anyagot igényel. Ezt a jegyzéket ugyancsak hatósággal kell igazoltatni. Ipartestület.

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

— Kossuth Lajos életregénye —

Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(70) (Minden jog a szerzőé.)

István nádor még nemrég jelentette be, hogy híven kitart a nemzet mellett. Most a legnagyobb veszély idején elhagyja a tábort, elmegy az országból.

A honvédelmi bizottmány erélyesen lát munkához.

Hazahívja külföldről a magyar katonákat és a künn levő magyarokat.

Értesítésre adja Windischgrätz hercegnek, hogy Jellasics támogatása árulás a magyar nemzet ellen. Arra az kevélyen feleli:

— Forradalmiakkal nem alkuszom.

Október 18-án egy honvédzászlóaljjal Kossuth maga is a feldunai táborba indul. Toborozva, tüzelve zeng a dunamenti honvédfiúk dala:

Fehér rózsa, piros rózsa
Idenézz a lobogónkra
Addig halunk, addig élünk,
Amíg Kossuth a vezérünk,
Éljen a Haza!

Október 21-én már a Lajtánál jár Kossuth. Kíséri mintegy 30.000 vitéz 24 ágyúval.

A Nemzeti Ujság híven ecseteli Kossuth hódítását:

— Mint szemtanuk beszélik, lehetetlen leírni a lelkesedést, sőt több mint lelkesedést, melylyel Magyarország elnökét, a népség útjában mindenütt fogadta. Harangzúgás, ágyúbömbölés, tárogatók harsány hangja, a dobok pergésével s a számnélküli nép örömrivalgásaival vegyülve, kíséri mindenütt lépteit...

A táborban a nemzet teljhatalmú parancsolójaként tisztelik a katonák Kossuthot. Október 27-én lóháton keresi fel a csapatokat. Rövid szónoklataival fanatikus lángra lobbantja a sereg lelkét. A huszárok lepattannak a lóról. Ujjongó rivalgásuk reszketteti meg a levegőt. Ilyen gyujtó ereje van a Kossuth szavának. Tűzzel harsog mindenütt a nyomában a nóta:

Ha még egyszer azt üzeni!...

Október 31-én Kosssuth Görgey Artúrt nevezi ki a feldunai sereg fővezérének.

Ki ez a Görgey g

Nem az az áruló, kinek a köztudat tartja. Született vezér. — Már gyermekkorában egy szál deszkán úsztat be a Hernádba. A félelmet nem ismeri. Később egy rokona beszéli, vitéz Görgey László, borsodmegyei főjegyző Görgeyről, gyermekkorában azt mondja a szüleinek:

— Én protestáns lelkész szeretnék lenni!

— Miért?

— Mert nekem tetszik az, hogy onnan a szószékről mindenkinek parancsol.

Ez a felsőbbsége, rettenthetetlensége avatja hivatásos vezérré.

Előbb a császári seregben szolgált, majd mérnöki tanulmányokat folytat. Harmincéves, mikor Kossuth tábornokká lépteti elő. Övé az érdem, hogy a magyar népfelkelést szervezett sereggé: a dicsőséges honvédsereggé formálja át. Fegyelemben nincs nála szigorúbb. Katonái mégis bálványozzák.

Végzete, hogy Kossuth hallgat az ellene felhozott vádakra. Nem őt nevezi ki az összes magyar hadak fővezérének. A harcok első hónapjait alig tekinti egyébnek nagygyakorlatnál. — A többnvire felkelőkből alakult seregét képzett katonasággá alakítja át. Az emberéletet kíméli akarja. Windischgrätz császári fővezér támadását különben is csak tavaszra várják. A december 15-től előnyomuló osztrák haderővel nem veszi fel a döntő mérkőzést. A budai várig engedi hatolni.

A kormány és az országgyűlés 1848 december 31-én Debrecenbe teszi át a tartózkodási helyét.

Kossuth titáni munkát végez, hogy az országgyűlés költözését előkészítse. Legnehezebb a dolgai közt, hogy a pénzügyek emberével úgy kell bánnia, mint árulóval. Duschek Ferenc megtagadta az engedelmességet.

Kossuth kijelenti:

— A csaták sorsa Isten kezében van. A kormány kötelessége az ország kormányzatáról a közigazgatás gépezetéről gondoskodni. Ön engedelmességet esküdött az ország kormányának. Követnie kell a kormányt. Ellenkező esetben esküszegett árulónak fogja tekinteni.

Kossuth megkegyelmez az árulónak. Az áruló pedig kegyetlenül dolgozik a magyar ügy megbuktatásán.

(Folyt. köv.)

* **Schaff tánciskolájában,** a Koronában ma ½7 órától összetánc. Az új tanfolyamra beiratások még elfogadtatnak.

— **Vitéz Jakabffy Dezső,** a szatmári Kölcsey-színház és Putnik Bálint, a nagyváradi Szigligeti-színház igazgatója tegnap Debrecenbe érkeztek és Karády Katalinnal folytattak tárgyalásokat szatmári, illetve nagyváradi vendégjátékáról.

— **Levágott jobbkeze mutatóujjáról egy ízt** a tésztakészítő gép Nagy Margit 22 éves gyárimunkásnő, Keresztesi-utca 15. szám alatti lakosnak munkahelyén, a Nyíl-utca 77. szám alatt levő tésztagyárban. A mentők a sebészeti klinikára szállították.

— **A Jánosi Zoltán halálával megüresedett fűzesgyarmati lelkipásztori állásra** Kiss János ottani segédlelkész választatott meg egyhangú meghívással.

— **Magyar narancs.** Golobics Károly teklafalui szíjgyártómester nyolcéves narancsfája az idén 94 darab narancsot termett. A fának ez az első termése. A fát magról nevelte. Nyáron a szabadban tartotta és állott vízzel öntözte, télen szobában őrizte, a szobát 12—13 fokra fűtötte és a fát langyos vízzel öntözte. A fa kb. 280 cm. magas. A gyümölcsök nagysága akkora, mint az olasz narancsoké. Golobics Károly az első termésből több magot vet el. A dugványokat nemcsak szobában neveli, hanem kísérletet tesz a narancsfa szabadtéri nevelésével is.

SPORT

A DVSC csapata a héten már a szabadban folytatja edzéseit. A játékosok heti három edzésen készülnek Palotás István edző vezetésével. A jövő hetekben sor kerül az első vándoredzésekre, legelőször valószínűleg Szolnokra utazik át a csapat és a Szolnoki MÁV-val játszik az egyik csütörtöki napon kétkapus edzőmérkőzést. Az első mérkőzés február 14-én lesz Ungvárott az UAC-cal.

Érdekes indítványt nyujtott be a Labdarugó Szövetséghez Tamássy László, a felsőtiszai kerület elnöke. Beadványában rámutat arra, hogy az NB II. öt csoportjában korán befejeződő bajnokság után csak az öt bajnok lesz foglalkoztatva az osztályozómérkőzésekkel. Hogy a többi csapat is programmhoz jusson, kerületközi serlegmérkőzést javasol, mely a kitűzendő Mátyás-serlegért folyna. A beosztásban az egymás mellett levő kerületek csapatait, melyek földrajzilag is könyen megközelíthetők, sorsolná össze. Például a Mátyás-csoportban játszó Kolozsvár, Nagybánya, Békéscsaba és Marosvásárhely csapatait a Rákóczi-csoportban játszó Nyíregyházi, ungvári, miskolci csapatokkal, a dunántúli viszonylatban szintén hasonló csoportosítást és Budapesten ugyancsak a különböző kerületekben játszó fővárosi csapatokat állítaná szembe egymással kiesési rendszer szerint. A győztesek aztán a másik kerületközi mérkőzések győztesével játszanának. A tervezet értékes, szép és újszerű programot biztosítana a nyári hónapokra is és vetekedne a bajnoki mérkőzések izgalmasságával.

Debrecenben február 20-án kezdődik a labdarugó játékvezetők továbbképző tanfolyama. Gálffy Endre, a JT-elnöke, Selmeczy Alajos és Nógrády Ferenc tartanak vetítettképes előadásokat a játékvezetők számára.

Vargát, a volt Bocskay kapusát, aki hosszú időn át volt az MVSC edzője és nemrég megvált a miskolci csapattól, a Sátoral-

jaújhelyi MÁV akarja edzőnek szerződtetni.

A DVSC csapata ma délután fél 3-kor a DVSC-pályán tartja első edzését a szabadban. A játékosok programmján főleg gyaloglás és kisebb gyakorlatok szerepelnek, de már labdát is kapnak.

Honti, a DiMÁVAG tehetséges játékosa, aki most Debrecenben folytatja tanulmányait, a DVSC-be lép. A vasutasok vezetősége érintkezésbe lépett a diósgyőriekkel, akik remélhetőleg nem gördítenek akadályt a játékos kiadása elé.

Jégsport

A miskolci leventekorongosok mai vendégszereplése elmarad az enyhültte vált időjárás miatt. A mérkőzést egy későbbi időpontban játsszák le, amikor a jég megfelelő állapotban lesz. — Ugyancsak elmarad a DEAC főiskolai gyors- és műkorcsolyázó versenye is, valamint a DEAC korongosok kolozsvári vendégszereplése.

KÖZGAZDASÁG

Kiváló tenyészállatanyag lesz az idei mezőgazdasági kiállításon

A tenyészallatkiállítási csoportban már lejárt a jelentkezési határidő és a rendezőbizottság a bejelentések anyagából megállapította, hogy az ezévi kiállításra felhozandó tenyészállatok száma nemcsak eléri, hanem egyes csoportokban meg is haladja a mult évi csúcseredményt.

A részvételre most már nagyobb számban jelentettek be tenyészállatokat a visszacsatolt területekről is. A budapesti Tenyészállatkiállítás fontos eszközévé válik a háborús termelési csatának, mert évtizedek óta az egyre jobb minőségű, nagyobb termelőképességű állatok tenyésztésére serkenti a magyar gazdákat s természetes, hogy a törzskönyvelés segítségével a válogatott állatállomány egyedei nagyobb gazdasági értéket képviselnek s ezért keresettebbek is. A Tenyészállatvásárral kapcsolatos bírálaton és díjazáson csakis törzskönyvelt állatok vehetnek részt, amelyeknél a jó fajtajelleg és egészséges szervezet mellett elsősorban a termelőképességet részesítik figyelemben. A fokozott termelőképességű állatállomány jobban biztosítja a közellátást, a zavartalan közellátás pedig egyben a legbiztosabb honvédelem is.

Debreceni állatvásár

A sertésvásár a veszlegzár miatt szünetel. A hétfői állatvásárra 87 darab lovat hajtottak fel, gazdát cserélt 34 darab. Szarvasmarhafelhajtás 380 darab, eladás 113 darab. Árak: vágóló 96—245 P, sinány igásló 160—325, közepes 350—600, jó 650—1200. Szarvasmarha II. r. ökör 150, III. r. 130, II. r. bika 145, III r. 125, II. r. tehén 140, III. r. 120 (8 százalék engedmény), II. r. borjú 170—150, tinó, ökör 160—190 fillér élősúlykilogrammonkint. Fejőstehén 750—1400 P. Irányzat lanyha.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

GÁLOCSY legrégibb nyomozó irodája országosan ismert, Zöldfa u. 3. sz. T. 28-72. 1291

ALKALMAZÁST nyer férfi

Újságkézbesítőt

Kezdőt, rokkantat, vagy asszonyt azonnalra felvesz a

DEBRECZEN kiadóhivatala

Jelentkezés délután 4 órakor.

BOBÉLYSEGÉD azonnal beléphet, Békési László, Mészena u. 25. 1314

MŰSZERÉSZ segédet keresek fiatalt, Karsay, Károly Ferenc József út 1. sz. 1370

ASZTALOS segédet vegyes munkára felveszek, Vangor asztalos, Kossuth u. 7. 1453

JÓ családból való ügyes fiút tanulónak és egy kifutót felveszek Tompa fűszerüzlet, Hatvan u.. 69

ASZTALOS és fényezősegédet azonnalra felveszek, Erzsébet u. 28. 1437

SZALAGfűrészhez értő gépmunkást felveszek' Erzsébet u. 36. Asztalos. 1428

ÚRI szabóságba 15—16 év körüli fiú ' kifutónak azonnal felvétetik s egy kézimunkás, Furmann Péterfia u. 21. 74

LAKATOS segéd felvétetik, mezőgazdasági gép- és motorszerelésben jártas. Hunyadi u. 21. sz. 1396

FODRÁSZ segédet felveszek, Erdős, Rákóczi u. 41. 1387

VÍZVEZETÉK szerelőt házmesternek felveszek, Piac u. 41. posztóüzlet. 1377

FIATAL kézimunkás szabósegéd felvétetik — Faragó u. 1. sz. 1389

KIFUTÓ pékségbe felvétetik, Erzsébet u. 40. 1393

KERTÉSZT keres a Hosszúpályi uradalom, konvencióra. 1408

MŰSZERÉSZ segéd felvétetik, Szabó, Petőfitér 6. 1407

ALKALMAZÁST keres férfi

DÉLELŐTTRE bármi lyen irodai munkás elvállalok. Irodai gyakorlatom van. Ajánlatokat „Érettségizett jeligére a kiadóba kérem. 1383

ÉZERMESTER gazdaságot vállal, bognár mesternek, konvencióra április elsejére. Cím: Riesz kocsigyár Ungváry József. 1381

BÉRES gazdának ajánlkozik uradalomba jó bizonyítvánnyal Szabó János Hajdúszoboszló Szik u. 16. sz. 77

ALKALMAZÁST nyer nő

MEGBIZHATÓ fiatal leányt, kisgyermek mellé felveszek, Simonyi út 3. sz. 1355

KIFUTÓ kislányt kézimunka üzletbe felveszek Szent Anna u. 5. 1441

TANULÓ leány, fizetéssel felvétetik, Pollák Etel női divatszalon, — Piac u. 58. földszint. 1399

ÁRVALÁNYT jó családból valót keresek, háztartási munkára, — csakis ügyes, megbízható, rendszerető jelentkezzen. Központi drogéria, városháza épület. 1448

ÜGYESKEZŰ munkáslányt, könnyű munkára, 20 P heti kezdő fizetésre felveszek. 71

VARRODBA segédlányokat tanulót felveszek Piac u. 46. negyedik ajtó. 67

FIATAL tisztviselőnőt felvesz a Takarékosság Rt. 1413

IRODISTA leányokat 4 polgárival némi gyakorlattal keres keresztény vállalat. Ajánlatokat Jó számoló jeligére a kiadóba kérjük. 1455

SZŐNYEG szövéshez értő tisztességes nőt felveszek, Könyök u. 5. sz. Korsós. 1438

ALKALMAZÁST keres nő

EGY magános nő keres házmesteri állást, Szent Anna u. 31. a kereszt-épületben. 1425

NAGYMOSÁST vállalok, Kiss Istvánné. Lakás: Maróthy György u. 17. sz. 1421

MOSNI vasalni takarítani házhoz megyek, — Tóth Ilona, Csokonai u. 15. sz. utcai pince. 1409

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

BEJÁRÓNŐT szerény igényüt felveszek azonnal, Teleki u. 94. szám, második ajtó. 1454

MINDENES bejárónő, egész napra felvétetik, Szent Anna u. 8. 1450

KOMOLY, tiszta mindenes főző bejárónőt azonnal felveszek. Cím a kiadóban. 1446

VÁROSHOZ közel levő tanyára keresek mindenes jól főzőnőt, 3 tagú családhoz. Jelentkezés Piac u. 61. divatszalon. 68

SZOBALÁNYT keresek, ügyes, tisztaságszerető, parketthez értőt — Központi drugéria, városháza épület. 1447

MEGBIZHATÓ bejáró nőt azonnalra felveszek, Rákosi Jenő u 6. földszint 4. 1431

MEGBIZHATÓ bejáró mindenest azonnalra keresek, Szent Anna u. 2. kávéző. 1429

BEJÁRÓNŐT keresek azonnali belépésre. Később lakást adok. Rákóczi u. 65. harmadik ajtó. 1427

JÓ családból való gyermekszerető leányt kisgyermek mellé felveszünk. Gambrinus. 75

FŐZNI tudó mindenes bejárónő, ki mosást is vállal, azonnal felveszek. Szent Anna és Nap u. sarok cukrászda 1423

FŐZNI tudó rendes mindenest azonnali belépésre felveszek, Péchy u. 4. (Simonyi út elején) 1419

BEJÁRÓNŐ reggel 7 órától délután 6 óráig, élelmiszerjegyekkel felvétetik, Ferenc József út 10. sz. I. 2. 1386

MINDENES jó leány, azonnalra felvétetik, jó bizonyítvánnyal Radó, Széchenyi u. 11. 1385

BEJÁRÓNŐT egész napra, koszt nélkül, jó fizetéssel, könnyű munkára felveszek, Deák Ferenc u. 6. I. em. délelőtt 8—9 óráig. 1416

NAGY fizetéssel elsőrendű munkaerőt házimunkára délelőttre felveszek, Honvéd u. 14. 1405

AJÁNLAT

ANGORAGYAPJU és kenderfonó állórokkát, állandóan szállít Szeszák Béla müesztergályos Hajdúböszörmény. 1440

HASZNÁLT varrogépet vesz, elad, cserél ifj. Lévai, Kassa út 1. telet. 33-94. szám. 2. 28. 228

ÉRTÉKES használt biztos kézben dolgoztassa. Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel Favorit. Csapó-u. 24. 125 2. 5

HASZNÁLT órákat veszek, javítok, eladok. — Schiffmann, Vendég u. 7 kisállomásnál. 1792 1. 3.

SZAPPANNAK való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester. Kölcsei u. 8. 147. 4. 19

KÖZKATONÁKNAK extraruhára posztó érkezett. Ruháját gyorsan elkészítem. Tegdes, Kávin-tér 19. 3. 26. 748

LENkilopli selyem klopli csipkeszövet anyagokat grenadin csipkefüggönyöket, csipkebetéteket Rothermere u. 21. 1802 3. 17

HASZNÁLT bútorait modernre átcserélem. Alakítást, javítást olcsón vállalok. Kossuth 51. 2 1505 3. 16

KIÉGETT zseblámpa elemet, anódot, szárazelemet veszek. Ujat régi ellenében adok. Mayer mérnök, Kossuth u. 13 911 4. 30

KERÉKPÁRT varrógépet, gramofont, szakszerűen javít Roboz és Hamer Piac u. 8. 1439 5. 4

FÉNYKÉPÉSZEK! Amatőrök! Egy óriási nagyítógép olcsón eladó. Kossuth u 28. keerszt-épület. 1422

KERESLET

Használt fényképezőgépet és állványt veszek Berzéki fotoszaküzlete, Ferenc József út 38. 146 2. 10

MÉLY gyermekkocsit kifogástalan állapotban keresek megvételre. Címet kérem a kiadóba, „Gyermekkocsi" jeligére leadni. 387

ARANYAT, ezüstöt, fogaranyat, legmagasabb árban veszek, Frank, Piac u. 73. 1709 3. 15.

TÖRT ARANYAT, ezüstöt, brilliánsat, magas árban veszek, Takács Sándorné Piac 66. 1617 4. 13.

TÖRT aranyat, ezüstöt, drágakövet veszek, ékszerkészítést vállalok — Pollák Endre, Hatvan u 2. sz. 118 4. 10

FÉNYKÉPEZŐgépért, állványért, magas árat fizetek, Aszmann, Simonffy u. 1. 180 4. 30

TÖKÉLETESEN száraz raktárhelyiséget keres Lukács, cementárugyár, 23-08. 1299

EGY kisebb pékséget át vennék, vagy bérbe vennék azonnalra. Cím a kiadóban. 1432

ÉLELMISZER, ITAL

FRISS alma érkezett Kéki, Rákóczi u 7. szám pince. 938 4. 30

KITÜNŐ alma van eladó. Megtekinthető ma csütörtökön, Varga u. 10, első ajtó. 1434

KITÜNŐ tokaji borok kaphatók 2.80, 3 pengőért. Bulyovszkyné nál Csapó u. 8. 997

TELJES ELLÁTÁS

KVÁRTÉLYOS iparos férfi felvétetik Simonffy u. 30. ajtó 2. 1415

PÉNZ

KÉT-háromszáz pengő kölcsönt keresek sürgősen, májusig jeligére. 1418

KERESEK 2—300 pengő kölcsönt rövid időre, „Magas kamat" jeligére a kiadóba. 1414

HÁROM négyezer pengőt keresek kellő biztosítással. Címeket a kiadóba kérem „Biztos" jeligére. 1403

HANGSZEREK

ZONGORA hangolást 15 éves kiváló képzettséggel vállalok Vagyas László, Nap u. 17. sz. 1218 4. 10.

RÁDIÓ

RÁDIÓT minden típust javít, évtizedes gyakorlattal Szabó műszerész, Csapo u. 84. telefon: 32-54. sz. 1534 2. 25

RÁDIÓT javít, elad, villanytszerel Fülöp, Csapó u. 35. sz. Telefon: 27-27. IV. 12. 481

BÚTOR

CSODASZÉP hálók, s ebédlők, kombinált szobák, konyhák, rekamé, nosszu zongora eladó, Kossuth u. 51. bútor rak tár. 1505 3. 16

NINCSEN fényes kirakatunk, minden bútort olcsón adunk, Piac u 71 udvarban Brilline. 1652 3. 31.

FIGYELEM! Saját készítményű modern konyha berendezések olcsó árban kapható Arany János-utca 1. sz. Udvarban. 101

UJ diófa háló, mely áll 7 darabból, eladó. Homok u. 128 8—5 óráig. 1452

UJ szezlon, rekamié kapható. Ugyanott kárpitozott bútorok megrendelhetők. Homok u. 142 1424

EGY antik komót eladó, jobbra negyedik ajtó. Veres u. 30. 1417

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

GUMIKEREKŰ stráfkocsi 600x18-as gumikkal eladó. Kassa 43. 1402

ÁTADÓ ÜZLET, VENDÉGLŐ

EGY jómenetelű fűszerüzlet, más vállalkozás miatt eladó. Cím a kiadóban. 1449

EGY jóforgalmu kis fűszerüzlet, árúval, berendezéssel azonnal átadó. Cím a kiadóban. 73

FÜSZZERÜZLET árúval, berendezéssel eladó, vagy kiadó Huszárgál u 2. sz. 1445

ÜZLET, MŰHELY, RAKTÁRHELYISÉG

NAGY raktárhelyiség kiadó. Török Bálint u. 5 1436

LAKÁSTKERES

ALFÖLDI palota közelében 2—3 szobás lakást keresek, esetleg cserébe központban levő lakásommal Érdeklődni Kiss úridivat és úriszabó üzletben, Piac u. 16. szám, (Alföldi palota). 171

GYERMEKTELEN házaspár 5 hónapi lakbért előre kifizet 1 szobás, konyhás, spájzos lakásért. Cím a kiadóban. 1384

LAKÁSCSERE

ELCSERÉLNÉM debreceni 2 szobás elszobás lakásomat, budapesti hasonlóval. Értekezni 11—3-ig. Cím a kiadóban. 1382

BUTOROZOTT SZOBA

BUTOROZOTT szoba, magános tisztviselőnőnek azonnalra kiadó. — Magoss György-tér 8. 1365

BUTOROZOTT szoba, azonnal kiadó. Rothermere u. 21. 4 a. 1420

KOMPLETT szalongarnitura eladó. Urihölgynek bútorozott szoba kiadó. Telefon: 30—34. 1404

KÉT különbejáratú bútorozott szoba kiadó. — Hatvan u 48. 1374

ELVESZETT

ELVESZTETTEM a Vendég utcától a menhely megállóig egy fél börkesztyüt. Megtaláló jutalom ellenében Vendég u. 91. adja le. 1126

BECSÜLETES megtaláló, ki egy szappankönyvet és egy lapra felragasztott jegyeket megtalálja, jutalomban részesül. Móricz u. 12. fűszerüzlet. 1400

SZERDÁN délután három órakor, aki elvesztette a róm. kat. templom előtt rózsafüzérét s szenháromságolvasóját 9—fél 1-ig, délután 3—6 óráig átveheti a DEBRECZEN kiadóhivatalában, kellő igazolás mellett. 1411

VEGYES

HIM kanárit párosításra, jó anyához feleség kerek. Mester u. 29. 1394

PERZSA szőnyeg, eredeti, jó állapotban levő eladó. 120x195, Ajtó u. 10. első ajtó balra, Szabó. 1410

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

UJ sötétkék csíkos férfi öltöny, két gyermek kabát, gyermekruhák eladók. Homok u. 128. sz. negyedik ajtó 8—5-ig. 1451

BUNDA szürke bueno, jókarban, középtermetre eladó. Megtekinthető József kir. herceg u. 3 sz keresztépület. 1444

INGÓSÁG ELADÁS

KORCSOLYA 5 pengőtől. Törött gramofon lemezt 2 pengőért veszek. Biró, Hunyadi u. 22. 1155 3. 20.

JÓÁLLAPOTBAN levő mély gyermekkocsi eladó. Jost, Nádor u. 4. 1342

PERZSASZŐNYEG eredeti keleti, 4.80x110 konyhaasztal, Szent Anna u. 7. 72

ELADÓ 25 literes hordón, nagy satú 3 lámpás rádió, nagy öntött kályha. Értekezni Keleti sor 15. sz. 1392

SEPHIR kályha, jó állapotban eladó. Piac u. 41. posztóüzlet 1378

Samu János

ingatlanforgalmi irodájának hirdetései.

Iroda Deák Ferenc u. 7.

Házak: Csapó u. mellett szép fürdőszobás, három szobás és még többlakásos, nagytelkü ház. Iat van utca részén és a belvárosban több értékes ház. Homokertben és Boldogkertben több 1--2 szobás házak, alkalmi vételek. Eladó földek: Kabán 6 és 7 hold. Szoboszlón prima 8 hold, 24 km. 140 hold tanyás, homokbirtok. 1442

ASZTALSPARHELT kicsi, kályhacsövek, komótszekrény, eladók. — Grószné Csapó u. 19. 1443

GAZD. ESZKÖZÖK

MEZŐGAZDASÁGI gépek, eszközök vétele, eladása, csere előnyösen vitéz Nagy Jánosnál — Hatvan u. 41. 781 4. 27.

CSEPLŐKAZÁN állami hatos eladó, vagy bérbeadó, Szent Anna u. 8. sz. 1450

FEDERES taliga, jó állapotban eladó. Kassa u. 43. sz. 1401

ELADÓ HÁZ

CSALÁDI HÁZ, háromszobás, adómentes, kifogástalan állapotban kitünően termő gyümölcsössel, elsőrendü mellékhelyiségekkeu a Nagyerdő szélén eladó, vagy földdel elcserélhető. Nyúlas, Hadik-utca húsz. Délutánonkent. 1925 vv.

ELADÓ Homok u. 82. sz. ház. Gazdálkodónak alkalmas. 1435

RÁKOVSZKY u. 11. sz. ház eladó. 1388

LESZERELT malom telepe, kocsmával, pékséggel, lakásokkal olcsón eladó. dr Éliás, — Karcag. 1375

ELADOM, vagy elcserélem rákóczipiac mellett új komfortos adómentes családi házamat, elsőosztályú földért, Debrecen határában. Érdeklődni: Szappanos u. 25 B. sz. délután. 1406

ELADÓ HÁZHELY

HAJDÚSZOBOSZLÓN Madarász utcában, 800 négyszögöl házhely eladó. Nagy Ferenc, Szondi u. 5. Debrecen. 1289 3. 2.

KERTSEGEKBEN 461 1286 és 1559 négyszögöl telek, gyümölcsös, fiatal pusztaföld eladó. Értekezni: Borz u 26. 1430

POROSZLAI ut 70, az egyetemi tanári lakások kal szemben eladó közművekkel ellátott 1165 öl négy villatelek, ölenként 24—30 pengőért — Elökelő villanegyed. — Egymalom u. 3. Szathmáryék. 1379

ELADÓ FÖLD

BELLEGELŐN belvárosból 5 kilométerre — vasúti megállónál köves útnál, nyolc kat. hold bú zatermő szántóföldet huszonnégyezerért sürgősen eladok. Nagy Sándor ingatlaniroda, Csapo u. 27. Távbeszélő 33-15. 1433

ELADÓ ÁLLATOK

ELADÓ 2 darab fehér gyapjú sí pullover. Pacsirta u. 49. veranda. 64

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF

Kiadásért felelős: IFJ. SZIGETHY GYULA főszerkesztő-igazgató

Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY